

Pääallystö- lehti

4/2015 SYYSKUU

Edunvalvontaa
Ilmavoimissa

Sotilaiden eläkeikä nousee?

4

Ilmavoimissa eletään
muutoksen aikaa

16

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIEN 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

85. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

Seuraavaan numeroon tarkoi-
tetut jutut tulee olla toimituk-
sessa viimeistään 9.10. Lehti
on lukijoilla 28.10.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi (vt.)
Puh. 0299 500 787
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Samuli Vahteristo
Puh. 050 561 1455
samuli.vahteristo@pp1.inet.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Antti Kymäläinen
040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

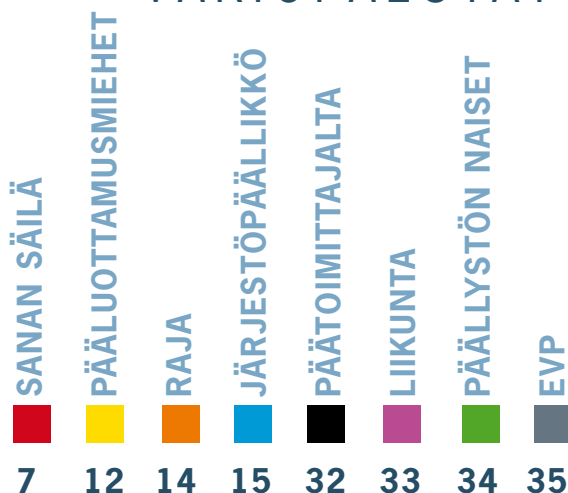
OSOITTEENMUUTOKSET:

04030-19290
toimisto@paallystoliitto.fi

Taitto: Simo Nummi 040 532 5815
simo.nummi@mainosnummi.inet.fi

Painotalo Eura Print Oy

VAKIOPALSTAT

SISÄLTÖ

**Edunvalvontaa
Ilmavoimissa
s. 16-29**

Kuva: Samuli Vahteristo

- 4** Puolustusministeri tentissä
- 8** Työeläkejärjestelmää koskeva muutosesitys
- 11** Seniorisotilas laitetaan lujille
- 16** Ilmavoimien henkilöstö mukautuu muutokseen
- 18** Työkuorma puhuttaa
- 20** Karjalan lennoston vastuut kasvoivat
- 22** Satakunnan lennosto tukee ja turvaa
- 24** Lapin lennostossa on tekemisen meininki
- 28** Opettajakierto kurittaa perheellisiä

Kansikuva: Lapin lennostossa koulutetaan uutta sukupolvea korvaamaan vapautuvia opistoupseeritehtäviä. Kuva: Samuli Vahteristo

Yhdenvertaisuutta kerrakseen

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen rahoitus vuodelle 2016 näyttäisi kehittyvän myönteiseen suuntaan, mutta onko kuitenkin kyseessä silmäkääntötempu. Rahoituskehysten sisälle kurkistettaessa saamme huomata, että henkilöstöön liittyviin kokonaisuuksiin kohdennetaan jälleen säästövelvoitteita niin toimintamenojen kuin palkkauksenkin osalta. Valtiokonsernin valmistelussa on jotain pahasti pielessä, sillä esimerkiksi ”palkkaliukumien” osalta laskelmat ja perustelut ontuvat. Valtiotyönantaja tarkastelee palkkauksen muutoksia lähes yksinomaan säännöllisen työajan keskiansioiden ja sovittujen palkankorotusten erotuksen kautta, huomioimatta mitenkään virastojen ja työntekijöiden tehtävien sisällöissä tapahtuneita muutoksia. Onko rajuja saneerauksia käyneiden virastojen (PV ja RVL) henkilöstön kurittaminen sitä niin kutsuttua hyvää työnantajatoimintaa? Tässäkö on kiitos henkilöstölle, joka on osaltaan ollut mahdollistamassa muutosten toimeenpanon virastoissa ja joutunut hyväksymään työssäkäynnistä aiheutuneiden menojen kasvun?

Hallituksen kärkihankkeet etenevät ja niitä esitellään mediassa, mutta ilman aitoa sopimista kenenkään kanssa. Esille nostettujen hankkeiden valossa on todettava, että yhteiskuntasopimuksen kaatuminen näyttäisi olleen suuremman luokan munaus kaikkien osapuolten osalta. Nyt kärkihankkeita viedään aiempaa laajemmin eteenpäin ilman varsinaista sopimista, mutta kuitenkin hallituksen päätöksillä ja lainsäädännöllä. Pahoin pelkään, että lopputulos ei ole paras mahdollinen työntekijöiden ja virkamiesten osalta, sillä kolmikantaisesti sopimalla olisi lopputulos todennäköisesti ollut parempi kuin sanelupolitiikalla. Vähiten asiassa ei mietitytä se, että lähes poikkeuksetta toimenpiteillä on suoria ja pitkäaikaisia vaikutuksia julkiseen sektoriin eli meihin virastoissa palveleviin virkamiehiin ja työntekijöihin – onko julkinen sektori tuomittu jo ennen syytteiden nostamista.

Ensimmäiset viitteet siitä, että hallitus vie hankkeitaan eteenpäin järkähtämättömällä päättäväisyydellä, valmistelun tasosta piittaamatta, on eläkelakien uudistaminen. Lakiesityksen yleisperusteluissa todetaan, että syksyllä 2014 työmarkkinakeskusjärjestöt ovat tehneet sopimuksen seuraavaksi työeläkeuudistukseksi – oliko todellakin näin, sillä tietääkseni Akava ei ollut tätä sopimusta hyväksymässä. Hallitusohjelmassa puolueet sitoutuivat antamaan lakiesityksen eduskunnalle syysistuntokauden alussa 2015 kolmikantaisesti valmistelun sopimuksen mukaisesti. Edellä mainittujen aikamääreiden välissä olisi voinut kuvitella, että aitoa kolmikantaista valmistelua olisi tehty, mutta näin ei ole tapahtunut ainakaan sotilaseläkkeiden osalta, mistä osoituksena pääsopijajärjestöt (JUKO, JHL ja Pardia) jättivät eriävän mielipiteen Valtion eläkeneuvottelukunnalle (STM) koskien sotilaseläkkeiden valmistelua. Eriävässä mielipiteessä keskeinen huoli oli se, että

valmistelussa ei huomioitu missään määrin sotilaseläkejärjestelmän puolustuspoliittista merkitystä tai muutoksen vaikutusta kokonaiskustannuksiin – siis mikäli olemassa oleva sodanajan joukkojen ammattisotilaista koostuva reservi halutaan pitää muutosta edeltävällä tasolla.

STM:n virkamiesten mukaan sotilaseläkejärjestelmän tulevaisuus ei näytä kovinkaan valoisalta. Nyt viimeistään tulisi ryhtyä tarkastelemaan vaihtoehtoisia malleja, ettei toimivaa ja kustannustehokasta ammattireservin tuotantoa lopullisesti tuhota sosiaali- tai eläkepolitiikan ehdoilla. Virastotyönantajien tulisi tässä tilanteessa tehdä voitavansa valmisteluiden aloittamiseksi, ettemme olisi pelkän sanelupolitiikan pelinappuloita. Samassa yhteydessä tulisi selvittää myös muut ”yhdenvertaisuutta” ilmentävät tekijät, joista ammattisotilaat saavat nauttia suhteessa muihin kansalaisiin ja virkamiehiin. Aloitettakoon vaikka siirtovelvollisuudesta ja poliittisista oikeuksista, puhumattakaan rangaistuskäytännöistä.

Sakari Vuorenmaa
Puheenjohtaja

PÄÄLLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • Vaihde 04030-19290 • Faksi 09-726 2299
Toimisto avoinna arkin 9.00–15.00. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Sakari Vuorenmaa 04030-19291, 0299 500 783. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 04030-19292, 050 443 1409.
Järjestösihteeri Anja Mustajoki 04030-19290, Järjestösihteeri Minna Laitinen 04030-19297.

Pääläluottamusmiehet Marko Jalkanen 04030-19295, 0299 500 798, Juha Susi 04030-19294, 0299 500 787,
Jukka Mäkinen 04030-19296, 050 5944 613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 04030-alkuisissa numeroissa.

LAKIASIAINNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, (09) 586 2867 e-mail: aatsto@lindell.inet.fi. (Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Sotilaiden eläkeikä todennäköisesti nousee

Teksti ja kuva: Antti Kymäläinen

- Toivon tietenkin, ettei sotilaseläkejärjestelmään kaavailtuja eroamis- ja eläkeiän nostoja tulisi, mutta kieltämättä tilanne näyttää huonolta, toteaa puolustusministeri **Jussi Niinistö**.

Sotilaseläkejärjestelmän muutoksia on val-

misteltu sosiaali- ja terveysministeriön johdolla osana julkisen alan eläkeuudistusta. Muutoksien taustana on viime vuonna tehty yksityisten alojen eläkeratkaisu, jonka mukaisesti eläkeikää nostetaan kahdella vuodelle. Eläkelainsäädännön muutosesitykset

annettaneen eduskunnalle syksyn aikana. Suomen puolustusratkaisun osana olevalla sotilaseläkejärjestelmällä on tuotettu sotilasammattilinen johtajareservi sodan ajan puolustusvoimiin ja hallittu palveluksessa olevien sotilaiden ikärakennetta. Niinistön mukaan sotilaseläkejärjestelmä on puolustuspolitiikkaa - ei sosiaalipolitiikkaa.

- Ongelma meidän kannalta on se, että eläkejärjestelmän muutokset kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriön vastuulle. Puolustusministerinä minulla ei ole ollut mahdollisuutta antaa poliittista ohjausta asiaan. Muutoksia on valmisteltu edellisen hallituksen linjanvedoilla. Henkilöstöjärjestöjen vaikutusmahdollisuudet työhön ovat olleet vähäiset.

Niinistö sanoo, että hän on parhaan kykynsä mukaan yrittänyt selvittää sotilaseläkejärjestelmän perusteita muutosta valmisteleville.

- Sotilaseläkejärjestelmä on kustannustehokas "köyhän maan" ratkaisu ammatillisotilasreservin muodostamiseen. Ainakaan minulla ei ole tähän edullisempaa ratkaisua, perustee ministeri.

Niinistö vaikuttaa turhautuneelta siihen, ettei hänen näkemyksensä ole saanut painoa asian valmistelussa.

- Elämme demokratiassa ja tässä enemmistön tahto on toisenlainen kuin minun. Niinistön mukaan hänellä ei ole tarkempaa tietoa sotilaseläkejärjestelmään valmistelujen muutosten yksityiskohdista. Kahden vuoden vaiheittainen korotus eroamis- ja eläkeikään on kuitenkin todennäköinen. Ikärajojen nostaminen on puolustusministerin mielestä lyhytnäköinen ratkaisu. Uudistuksen jälkeen puolustushallinto joutuu miettimään muita keinoja johtajareservin muodostamiseksi.

Puolustusministeri Jussi Niinistön mukaan sotilaseläkejärjestelmä on puolustuspolitiikkaa - ei sosiaalipolitiikkaa.

Yhteiskuntasopimuksen kariutuminen pettymys

Elokuun lopulla maan hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen neuvottelut yhteiskuntasopimuksesta päättyivät, eikä edellytyksiä jatkoneuvotteluille nähty.

Sopimuksen syntyminen oli Niinistönkin toiveena, mutta toisin kävi.

- Laiha sopu olisi ollut lihavaa riitaa parempi. Riidan mahdollisuus on olemassa, jos suomalaisilla ei ole käsitystä siitä, miten syvässä suossa tässä taloudellisesti tarvotaan.

Hankkeen kariuduttua hallitus ryhtyi selvittämään vaihtoehtoisia keinoja Suomen kilpailukyyn parantamiseksi. Niinistön mukaan odotettavissa on ikäviä päätöksiä.

Jo ennen yhteiskuntasopimuksesta käytyjä neuvotteluja julkisessa keskustelussa esitettiin julkisen sektorin vuosiloma- ja työaikaetuksien leikkauksia. Niinistö sanoo tuntevansa etuuksiin kohdistuvan paineen, mutta hänellä ei ole mitään henkilökohtaista halua näihin puuttumiseen. Palvelusuhteen ehdot ovat enemmän Valtion työmarkkinalaitoksen kuin puolustusministerin vastuulla.

Niinistö kertoo, että hän on pyrkinyt kuuntelemaan henkilöstöjärjestöjen ja henkilöstön edustajia muun muassa puolustusvoimien toimipistevierailujen yhteydessä. Sotilaseläkejärjestelmän muutoshuolet nousevat poikkeuksetta tapaamissa esiin, mutta muutoin palvelusuhteen ehtoihin liittyvät kysymykset eivät ole keskusteluissa korostuneet.

- Saamani palautteen perusteella palvelusuhteen ehtojen kokonaisuus puolustusvoimissa näyttäisi olevan kunnossa. Suurempaa kritiikkiä ei ole korviini kantautunut, kuvailee Niinistö ministeriuransa alkukausina syntyntä näkemystä.

Lisärahoitukselle selkeä tarve

Puolustusministeri on pääosin tyytyväinen hallinnonalansa ensi vuoden budjettiesitykseen, mutta säädettävää jää vielä budjettiriiheenkin. Niinistö toivoo, ettei valtion konsernityyppisiä säästöjä enää kohdistettaisi puolustushallintoon, koska Puolustusvoimauudistuksessa määrärahoja jo leikattiin. Budjettiesityksessä toimintamenoihin kohdistuu noin 8 M€:n leikkaus palkkaliukumin hillitsemiseksi ja noin 6 M€:n leikkaus taloushallinnon uudistamistoimiin liittyvänä. Viime vaalikauden säästöjen pakottamana muun muassa kertausharjoitukset supistettiin minimiin. Tänä vuonna harjoitukset, varusmiesten maastovuorokaudet sekä merivoimien alusvuorokaudet ja ilmavoimien lentotunnit on saatu nostettua tyydyttävälle tasolle.

- Ei ole todellakaan uskottavan puolustuk-

sen kannalta tarkoituksenmukaista, että taas jouduttaisiin toiminnan tasoa leikkaamaan. Puolustushallinnon lähtökohtana on, ettei toimintamenoja supisteta, linjaa Niinistö.

Puolustusministeri on tyytyväinen siitä, että **Ilkka Kanervan** johtaman parlamentaarisen selvitystyöryhmän esittämä ja hallitusohjelman mukainen määrärahalisäys materiaalihankintoihin toteutuu. Lisärahoitus on ensi vuonna 50 M€ ja sen on tarkoitus kasvaa asteittain 150 M€:oon vuoteen 2020 mennessä. Raha tulee tarpeeseen.

- Meillä on puutteita maavoimien operatiivisten ja alueellisten joukkojen varustamisessa, ja näiden korjaamiseen tämä pieni määrärahalisäys tarjoaa mahdollisuuksia. Niinistön mielestä nyt on nimenomaan maavoimien hankintojen vuoro; itseasiassa maavoimien vuoron piti olla jo viime vaalikaudella, mutta puolustushallintoon kohdistuvat mittavat säästöt sotkivat tämän.

- Nyt onkin sitten kiire, koska meri- ja ilmavoimien suuret hankinnat häämöttävät lähitulevaisuudessa.

Vaikka budjettiin on saatu kohennusta, kehittämistarpeita puolustukseen vielä jää.

- Ehdotetut määrärahat tuottavat enintään tyydyttävän perustan uskottavan puolustuskyvyn ylläpidolle, summaa Niinistö hallinnonalansa tilanteen.

Ukrainan kriisillä vaikutuksia Suomessakin

Ukrainan kriisi on vaikuttanut monin tavoin Suomen turvallisuuspoliittiseen ympäristöön sekä puolustuspoliittiseen keskusteluun - ja myös päätöksentekoon. Tilanteella oli vaikutusta muun muassa Kanervan työryhmän lopputulemaan. Työryhmässä mukana ollut Niinistö kertoo, että Venäjän vallattua Krimin niemimaan, ilmapiiri työryhmässä muuttui ja puolustusmäärärahojen korottamisesta syntyi lähes yksimielinen esitys.

Niinistön mukaan Ukrainan tilanteesta ei ole nähtävissä myönteistä kehitystä. Haastatteluhetkellä elokuun lopulla taistelut alueella olivat kiihtymään päin.

- Tulitauko alueella on jatkunut entistä kiihkeämpänä, kevensi puolustusministeri vakavaa tilannearviotaan.

Niinistö näkee, ettei konfliktia voida ratkaista sotilaallisesti.

- Kaikkien etu olisi, että tilanne pystyttäisiin rauhoittamaan neuvotteluteitse, eli Minskin sopimus pitäisi saada käytäntöön. Se ei ole helppoa, mutta muutakaan keinoa ei ole. Kriisinhallintaoperaation mahdollisuudesta Ukrainassa ei ole toistaiseksi keskusteltu. Alueella on tällä hetkellä ainoastaan ETYJ:n tarkkailijoita.

Niinistön mukaan näköpiirissä ei ole kriisiin

nopeaa laantumista. Hän arvionsa on, että Ukrainan tilanteesta muodostuu niin sanottu jäänyt konflikti.

Valmiutta kehitetään lakimuutoksin

Niinistö on käynnistänyt puolustusvoimien valmiuteen liittyvien säännösten muutostyön. Muutokset liittyvät muun muassa varusmiesten käyttöön valmiuden kohottamisen eri vaiheissa, aikarajaan, jonka puitteissa reserviläiset voidaan kutsua kertausharjoituksiin ja kertausharjoitusvuorokausien enimmäismäärään. Samoin tarkasteluun otetaan virka-avun antamiseen liittyvät toimivaltuudet, muun muassa Rajavartiolaitoksen rooliin liittyen.

- Ukrainan kriisi on osaltaan vauhdittanut muutostarpeita, mutta kyllä nämä on tiedostettu jo ennen ministerikauttanikin. Tarpeet ovat nousseet esille erilaisten skenaarioiden ja harjoitusten yhteydessä, valottaa Niinistö.

Muutosesitykset on tarkoitus viedä eduskunnan käsittelyyn tämän syksyn tai ensi vuoden aikana valmistelun etenemisen mukaan. Kokonaisuus sisältää pienempiä ja suurempia viilauksia.

- Pidän näitä tärkeinä yksityiskohtina, jotka kannattaa hoitaa kuntoon, jotta pystymme osoittamaan nykyistäkin uskottavampaa valmiutta. Asevelvollisuusarmeijan Akilleen kantapää on hitaus silloin, kun valmiutta tehostetaan ja nostetaan, perustelee Niinistö.

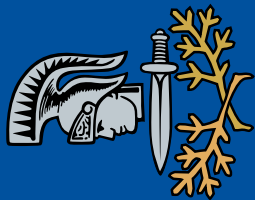
- Lisäksi tämä on kustannustehokas tapa parantaa puolustusta. Nämä muutokset eivät maksa meille käytännössä mitään.

Kriisinhallintaan osallistumista linjataan syksyllä

Tulevan syksyn aikana poliittisen johdon on tarkoitus tarkastella Suomen nykyistä kriisinhallintaoperaatioiden kokonaisuutta ja katsoa, mitkä operaatiot ovat vaikuttavimpia ja toisaalta hyödyllisimpiä kansalliselle puolustukselle.

- Nykyisistä Libanonin UNIFIL-operaatio säilynee suurimpana, mutta Afganistanin Resolute Support -operaatiota ollaan vähitellen ajamassa alas. Pienempiä sirpaleoperaatioita on tarkoitus priorisoida ja keskittyä niistä vaikuttavimpiin, valottaa Niinistö tulevia linjauksia.

Hallitusohjelman mukaan Suomi jatkaa aktiivista osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan. Kirjauksesta huolimatta kriisinhallinnan määrärahoja jonkin verran supistetaan.

Päälystö- lehti

Päälystöliitto ry on puolustusministeriön ja sisäministeriön hallinnon aloilla toimiva Akavaan kuuluva valtakunnallinen ammattijärjestö. Liitolla on 45 jäsenyhdistystä, jotka toimivat maanpuolustuksen, rajavartioston ja sotilaallisen kriisinhallinnan aloilla. Henkilöjäseniä jäsenyhdistyksissä on yhteensä noin 4 100. Päälystöliitto julkaisee jäsenille suunnattua Päälystälehteä, joka ilmestyy kuusi kertaa vuodessa.

Päälystöliitto ry hakee Päälystöllehdelle

PÄÄTOIMITAJAA

Päätoimittajan tehtävät ovat lehden tämänhetkisen johtosäännön mukaan seuraavat:

- Vastaa lehden toimituksellisesta kokonaisuudesta.
- Vastaa lehden sisällöstä ja siitä, että kirjoitukset noudattavat liiton virallista linjaa.
- Vastaa siitä, että lehti noudattaa kaikissa toiminnoissaan annettuja säännöksiä sekä toimii hyvän journalistisen tavan mukaisesti.
- Toimii toimitusneuvoston sihteerinä ja vastaa muistion laadinnasta, allekirjoituksista sekä jakelusta liiton hallitukselle.
- Vastaa lehden sisältösuunnitelman laadinnasta.
- Vastaa siitä, että julkaistavaan aineistoon liittyvän aineiston copyright-oikeudet siirtyvät Päälystöllehdelle/-liitolle silloin, kun aineiston tuottamisesta on suoritettu korvauksia liiton varoista.

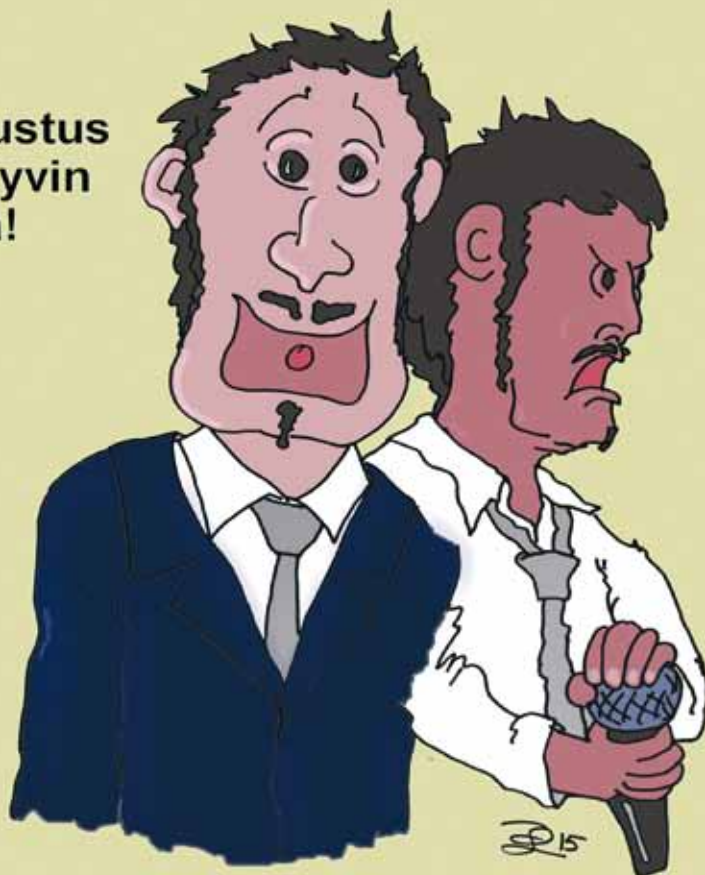
- Vastaa siitä, että kirjoitukset ohjataan aihealueen mukaan asiantuntijoille.
- Pitää yhteyttä lehden asiantuntijoihin aihealueiden mukaisesti.
- Tehtävästä maksetaan numerokohtainen palkkio

Edellytämme

ammattikuntamme, puolustushallinnon tai rajavartiolaitoksen toiminta- ja tehtäväkentän tuntemusta sekä kokemusta lehden toimitustyöstä. Tehtävän hoitaminen alkaa viimeistään 1.1.2016.

Lisätietoja tehtävästä antavat liiton puheenjohtaja Sakari Vuorenmaa, puh. 040 301 9291 ja järjestöpäällikkö Arto Penttinen, puh. 040 301 9292. Hakemukset pyydetään lähettämään sähköpostilla arto.penttinen@paalystoliitto.fi 10.11.2015 mennessä. Kirjallisenä toimitettuja hakemuksia ei palauteta.

Tottakai
maanpuolustus
on mulle hyvin
tärkeä asia!

*Kunhan mun
ei tarvii sitä
itte tehdä...*

Laki on kaikille sama

- Vitsi, vitsi vitsi...

Teksti: Antti Kymäläinen

Sain vapautuksen esiintymiskammon takia, kertoi "armeijamuistonaan" maankuulu juontaja ja viihteen ammattilainen **Janne Kataja** kesän iltapäivälehdessä (IS Sunnuntai 18. - 19.7.2015).

Katajan muistot rajoittuivat lähinnä psykiatriin tutkimuksiin - niihin hän oli hakeutunut saadakseen vapautuksen asevelvollisuudesta kokemansa esiintymiskammon vuoksi. Lehdessä Kataja kertoi joutuneensa käymään puoli vuotta tutkimuksissa ennen kuin sai vapautuksen mahdollistavan lausunnon.

Kataja piti hauskana sitä, että hänen ystävänsä - mainetta myös niittänyt näyttelijä ja koomikko **Aku Hirviniemi** - oli saanut asevelvollisuudesta vapautuksen mahdollistavan lausunnon saman tien ilman pitempiä tutkimuksia.

Molemmat veijarit ovat hauskuuttaneet suomalaisia teinivuosistaan lähtien. Monet näkevät heidät raikkaina nykypolven edustajina, jotka ovat tuoneet iloa synkkään pohjolaan. Jotkut voivat pitää heitä esimerkiksiinäkin - ovathan he onnistuneet työllään nousemaan viihdejulkisten kirkkaimpaan kaartiin.

Kuvatulla asialla on kuitenkin valitettavasti myös ikävämpi ja tylsempi puolensa. Kerrotaan faktat. Maanpuolustusvelvollisuudesta säädetään perustuslaissa ja asevelvollisuuslaissa. Uskonnollisen tai eettisen vakaumuksen perusteella velvollisuuden voi täyttää asepalveluksen sijasta siviilipalveluksena. Asevelvollisuudesta voidaan vapauttaa, jos henkilöllä on palveluksen estävä vaikea vamma tai sairaus.

Kansalaisten pitäisi voida luottaa siihen, että heitä kohdellaan yhdenvertaisesti lain edessä. Säädetystä velvollisuudesta ei pitäisi päästä kiemurtelemaan irti valheilla, sutkeilla selityksillä tai näyttelijän lahjoilla. Valheellisen tiedon esittäminen asevelvol-

lisuudesta vapautumiseksi on rikos, josta on säädetty rangaistus.

Järjestäytyneen yhteiskunnan edellytyksenä oleva lainkuuliaisuus rapistuu, jos kukin kansalainen ryhtyy itseksensä päättämään, mitä lakeja hän pitää noudattamisen arvoisena. Onko sillä väliä, mitä tietoja sotilasviranomaisille antaa palveluskunnostaan? Tarvitseeko sitä verottajallekaan kaikkia ansioitaan ilmoitella? Jos työttömyyspäivärahaa nostava heittää satunnaisen pimeän keikan, onko sillä merkitystä?

Useimmat meistä yrittävät pysytellä kaidalla tiellä, ovat rehellisiä ja noudattavat lakeja. Jotkut ottavat taiteilijan vapauksia. Ei kannattaisi. Vaikka ei tuomiota saisikaan, voi menettää luottamuksen. Ihmiseen liitettyä luottamusleima on kuin raskaus - sitä joko on tai ei ole. Ei voi olla entisen tytön tapaan vähän raskaana. Toki ihminen voi tehdä parannuksen, mutta pahoilla teoilla on usein pitkä varjo.

Mutta onko Katajaa kohdannut kruunun raakin osa lopulta pelkästään hänen syytään? Joku rooli asiassa on varmaan miehen esiintymiskammosta diagnoosin tekneellä lääketieteen ammattilaisellakin.

- Kun sain psykologilta lapun käteeni, hän iski minulle silmää ja kysyi, että mihinkäs aikaan teillä on tänä iltana se revyy näytös, kuvaili Kataja kallonkutistajansa kommentteja.

Ammattilaisen virkavastuulla tekemä diagnoosi näyttäytyy Katajan kertomuksen perusteella oudossa valossa. Tuomiota ei tietenkään voi antaa Ilta-Sanomien kirjoituksen perusteella. Huumorimiehenä Kataja on voinut kertoa asiasta hieman kieli poskella. Ihan tarkkaan ei juttua-

kaan ole kirjoitettu, koska siinä sekoitetaan iloisesti psykologit ja psykiatrit. Lopullinen peruste asepalveluksesta vapauttamiseen on voinut olla muukin kuin esiintymistydöläisen esiintymiskammodiagnoosi. Saattaaahan olla, että mies on todettu patologiseksi valehtelijaksi.

Ilta-Sanomien jutun lopussa Kataja tunnustautuu isänmaanhenkiseksi. Hän sanoo kunnioittavansa sotaveteraaneja ja Suomen itsenäisyyttä. Katajan mielestä rauhaa voi puolustaa puolustusvoimien ulkopuolellakin.

- Esimerkiksi julkisessa työssä tärkeää on se, millaisia asenteita viljelet, toteaa Kataja.

Voivatko miehen sanat ja teot olla enemmän ristiriidassa?

Sotilaseläke on osa valtioneläkettä

Teksti ja kuva: Juha Susi

Hallituksen esitys työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi on edennyt eduskunnan käsittelyyn. Lakiesitykseen liittyen Päälystölaiton ja Upseerilaiton työvaliokunnille tarjoutui mahdollisuus tavalain valmistelutyöhön osallistuneita virkamiehiä ja kuulla, kuinka työ oli edennyt. Samalla järjestöt pystyivät esittämään kysymyksiä, jotka ovat askarruttaneet jäsenistöä.

Hallituksen esitys on luettavissa kokonaisuudessaan esimerkiksi eduskunnan sivuilta. Valitettavasti lakiteksti ei ole niitä helpoimmin luettavia, varsinkin kun sisällössä viitataan toisiin lakeihin. Tämä on osaltaan aiheuttanut väärinkäsityksiä.

Hallitusneuvos **Erik Strömberg** johti valtion eläkeneuvottelukunnan toimintaa, ml. sotilasjaoston toimintaa. Hän osallistui myös edelliseen sotilaseläkemutoksen valmistelutyöhön. Eläkeiän noston taustalla on elinikien nousu sekä kestävyysvaje.

- Suomalaiset elävät yhä pidempään, joten osa pidemmästä elinajasta tulee kohdentaa työssäkäyntiin. Valmistelutyössä harjoitimme puhtaasti eläkepolitiikkaa. STM ei tee maanpuolustus- eikä työntajapolitiikkaa, valottaa hallitusneuvos Strömberg.

- Mikäli tarkoituksena on nostaa kaikkien henkilöiden eläkeikää kahdella vuodella, se myös tarkoittaa sitä, hallitusneuvos jatkaa. Sotilaiden osalta edeltävällä seitsemän vuoden korotuksella ei ollut lainvalmistelussa mitään arvoa.

- Rajoitimme sotilaiden osalta eläkeiän nou-

sun kahteen vuoteen, olisi se voinut olla enemmänkin, Strömberg valottaa valmistelutyön näkökulmaa. Ei tämäkään eläkeuudistus tule olemaan kahtakymmentä vuotta, varsinkaan sotilaseläkejärjestelmän osalta. Sotilaseläkejärjestelmästä pitäisi siirtyä kokonaan pois kohti työntajakohtaisia intressejä.

Lakiesityksen mukaan myös sotilailla eläkeikä nousee

Yksi eniten väärintulkintoja aiheuttaneita kohtia onkin ollut sotilaiden eläkeikä jatkossa. Lakiesityksen mukaan myös sotilailla eläkeikä nousee maksimissaan kahdella vuodella. Nousu tapahtuu kolmen kuukauden portaissa alkaen vuodesta 2018. Eläkeikä on siis 57 vuonna 2025.

- Vanhoilla sotilailla tavoiteprosentit säilyvät 61 - 66 %:ssa aikoinaan määritettyjen tavoitetasojen mukaisesti. Niihin ei ole tulosmuutoksia, kertoo johtava asiantuntija **Pertti Männistö** KEV:stä.

Työeläkemaksun vähenteisyyden säilyminen sotilailla perustuu eläkkeiden euromääräiseen tasoon.

- Mikäli sotilailta olisi poistettu tuo vähenteisyys eläkkeitä määritettäessä, olisi eläkkeiden taso noussut kohtuuttomasti, jopa yli seitsemän prosenttia, Männistö avaa KEV:n laskelmia. Yleisellä puolella vähenteisyys tehdään, mutta heillä puolestaan alennettiin karttumia. Samoin työeläke määräytyy koko palvelusuralta, eikä niin kuin sotilailla.

Uusien sotilaiden osalta ns. 48/55-malli säilyy jatkossakin, tosin se muuttuu portaittain 48/57-malliksi. Uusi upseeri tai opistouseeri voi erota lakimuutoksen jälkeen palveluksesta 48 vuotta täytettyään ja saada palvelusvuosiensa perusteella eläkkeen 57-vuotiaana.

- Sotilaspalvelusaikavaatimus, vähintään 23 vuotta 48 vuoden iän täyttyessä, säilyy edelleen, Männistö avaa lakitekstiä.

Päälystölaitto seuraa lain valmistelun etenemistä eduskunnassa, ja tulee toimimaan aktiivisesti eduskunnan valiokuntien suuntaan. Tiedotamme jäsenosiossa lain valmistelun etenemistä. Samoin Päälystölaitteissa avataan lain vaikutuksia laajemmin, kun se on vahvistettu.

Hallitusneuvos Erik Strömberg:

"Rajoitimme sotilaiden osalta eläkeiän nousun kahteen vuoteen, olisi se voinut olla enemmänkin"

Hallitusneuvos Erik Strömberg kuuntelee puheenjohtaja Sakari Vuorenmaan ja puheenjohtaja Jari Rantalan näkemyksiä eläkeuudistuksesta.

Etätyömahdollisuus muuttaa työtapoja

Tekstit: Samuli Vahteristo

Lähteet: Työterveyslaitos, Microsoft ja DNA sekä

Marko Jalkasen haastattelu

Microsoft, DNA ja Työterveyslaitos järjestävät Kansallisen Etätyöpäivän 8. lokakuuta. Jo aiempien vuosien Etätyöpäivät ovat olleet suosittuja noin 20 000 suomalaisen osallistuessa kampanjaan vuositason.

Työelämä on muuttunut, ja työn tekemisen tavat siinä mukana. Etätyöpäivän aiempina vuosina esille tuomat teemat, kuten uudenlainen johtajuus, luottamus ja yhteisöllisyys, ovat rikastuttaneet keskustelua työelämän uudistumistarpeista. Esimerkiksi etätyö on tullut suomalaisten työelämään jäädäkseen.

- Kansallisen Etätyöpäivän missio on edelleenkin suomalaisten työelämän parantaminen. Digitaaliset työvälineet mahdollistavat työn tekemisen, organisoimisen ja siihen vaikuttamisen entistä mutkattomammin, Microsoftin henkilöstöjohtaja **Sanna Lindner** toteaa.

Vaalien aikana ja niiden jälkeen on käyty paljon keskustelua työtuntien lisäämisestä ja tuottavuuden kasvattamisesta.

- Uskomme, että Kansallisen Etätyöpäivän viesti työelämän parantamisesta tulee kantamaan osaltaan kortensa suomalaisesta työstä käytyyn pohdintaan. Olemme itse käytännössä nähneet, miten vastuun ja vapauden antaminen työntekijöille lisää työmotivaatiota ja -tehokkuutta, sanoo DNA:n henkilöstöjohtaja **Marko Rissanen**.

Mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön, työaikoihin ja työn suunnitteluun lisää työn mielekkyyttä ja hyvinvointia.

- Työhyvinvointi parantaa tutkitusti myös tuottavuutta, muistuttaa tiimipäällikkö, erikoistutkija **Seppo Tuomivaara** Työterveyslaitoksesta.

Hänen mukaansa meillä on hyviä esimerkkejä toimivista, uudenlaisista käytännöistä työpaikoilla. Näitä haluamme nostaa esiin. Kansallinen etätyöpäivä on Microsoftin, DNA:n ja Työterveyslaitoksen yhteistyöhanke. Etätyöpäivää vietetään viidettä kertaa 8. lokakuuta.

Etätyö tulisi ottaa käyttöön myös Puolustusvoimissa

Puolustusvoimat on ollut yksi hajautetun työn edelläkävijöitä. Etenkin Puolustusvoimauudistuksen luomat tarpeet ovat pakottaneet keksimään keinoja siirtovelvollisten työn, perhe-elämän ja vapaa-ajan yhteensovittamiseen. Hajautettua työtä ovat oikeutettuja tekemään ensisijaisesti perheestään erillään asuvat, esikunnissa lähinnä hallinnollisissa tai asiantuntijatehtävissä työskentelevät henkilöt. Ilahtuttavaa on, että Rajavartiolaitos on vihdoin päättänyt ottaa hajautetun työn ja etätyön mahdollisuudet ainakin kokeiluun ottaen käyttöön. Toivottavasti kokemukset ovat työntekijän ja työnantajan kannalta yhtä hyviä kuin Puolustusvoimissa. Puolustusvoimissa on parhaillaan käynnissä etätyökokeilu, jota pilotoidaan pääesikunnassa. Tuloksia on odotettavissa ensi vuonna ja sen perusteella organisaatiossa harkitaan, otetaanko etätyö laajemminkin käyttöön Puolustusvoimissa.

Päällystöliiton pääluottamusmiehen **Marko Jalkasen** mukaan mistään ei ole saatavissa tilastotietoa siitä, kuinka paljon hajautettua työtä Puolustusvoimissa käytetään. Hajautetun työn työskentelymahdollisuus on kuitenkin auttanut monia ”reppureita” yhteensovittamaan työ- ja perhe-elämää, kun on voinut työskennellä kotipaikkakuntansa läheisyydessä jollakin muulla Puolustusvoimien työpisteellä, kuin virkapaikallaan.

- Myönteistä on, että puolustusvoimien organisaatiosta on kadonnut se epäily, etteikö hajautettu työ olisi hyväksyttävä työskentelymuoto. Toisin oli muutaman vuoden jälkeen myös etätyö olisi yhtä hyväksyttävää.

Jalkanen kuitenkin tietää, että Puolustusvoimissa etätyö herättää tunteita niin puolesta kuin vastaan. Usein ajattelussa ei ymmärretä joustavuuden ja tuottavuuden yhteyttä toisiinsa, ja etätyö yhdistetään vaapaapäivään.

- Kummallista ajattelua, ikään kuin työnantaja menettäisi etätyössä työntekijänsä työpanoksen. Yleisenä esimiesten etätyöpeikkona on myös tietämättömyys siitä, tekeekö hänen alainen töitään etätyöpäivänä. Mutta mistä esimies tietää sen, tekeekö hänen alaisensa työpaikalla töitä, ellei hän seuraa työn tuloksia.

Jalkasen mukaan nyt sopii toivoa, että tässä korkean polviasennon johtamisesta tunnetussa organisaatiossa löytyisi rohkeutta uudistaa myös työn organisointi- ja johtamiskulttuuria ja sitä, kuinka ihmisten liikuteluun sijaan liikutellaan tietoa paikasta toiseen.

- Perinteisessä Kekkosen ajan johtamisessa kiinnitetään edelleen huomiota siihen tapaan, missä ja miten työ tehdään. Tietoliikenneyhteydet ovat kuitenkin muuttaneet olennaisesti tapoja tehdä työtä. Työssä käytetään hyväksi tietoliikenneyhteyksiä, ja ne mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman työnteon. Työn tavoitettavuus hyödyntämällä mobiili- ja viestintäteknologiaa on tänä päivänä vähentänyt merkittävästi työnteon paikkasidonnaisuutta ja korvanut osiltaan fyysistä liikkumistarvetta.

Etätyö on Jalkasen mukaan tapa organisoida työtä, ei siis erillinen virkasuhdemuoto eikä organisointi edellytä sovitussa palvelussuhteen ehdoissa muutoksia. Valtiovainministeriön henkilöstöosasto on ohjeistanut omalla ohjeellaan etätyön periaatteita ja palvelussuhteen ehtoja.

- Peikkona asiassa on, että valtionhallinnossa etätyötä ei kuitenkaan ole otettu laajamittaisesti käyttöön, jotta kokemusten kautta olisi saatu kaikkien osapuolten hyväksymää soveltamiskäytäntöä. Lisäksi etätyön toteutuminen ja sen käyttömahdollisuudet hyväksyttävänä työskentelymuotona ovat edelleenkin vähintään epäselviä: voidaanko valtionhallinnossa tehdä etätyötä ja jos voidaan, niin millaisilla ehdoilla?

Moderni työnantajakuva edellyttää, että johtaminen ja työtavat ovat nykyaikaisia. Työnsuorittamispaikan sijaan Puolustusvoimien johtamisessa tulisi jatkossa enemmän kiinnittää huomiota siihen, mitkä ovat olleet työn tulokset.

- Väitän, että etätyöskentely parantaisi myös johtamista, koska silloin tulisi varmuudella etukäteen mietittyä, mitä ja millaisia työntuloksia esimiehet alaisiltaan odottavat, Jalkanen summaa.

Avoimen haun periaatteet unohduksissa

Teksti: Marko Jalkanen

Viime vuoden lopulla Pääesikunnan henkilöstöosasto julkaisi käskyn AK26834, jolla ohjeistetaan Puolustusvoimauudistuksen henkilöstösuunnittelua 1.1.2015 alkaen. Tässä käskyssä, josta käytetään yleisesti työnimeä HESU 5, on määrätty, että vuoden 2015 alussa siirrytään henkilöstöasioiden hoidossa pääosin normaalimenettelyihin tämän asiakirjan tarkennuksin. Näyttää siltä, että tämä käsky on luettu ja ymmärretty ainoastaan Maavoimissa. Muissa puolustushaaroissa on enemmän tai vähemmän jos jonkin näköistä tehtävien täyttöihin liittyviä epäselvyyksiä, jotka ovat työllistäneet päällystöllisiä henkilöstöedustajia. HESU 5 -käsky määrää, että opistoupseerien avoimet tehtävät on laitettava haettavaksi ilmoittamalla niistä valtakunnallisesti Puolustusvoimien sisäisessä tietojärjestelmässä avoimien työpaikkojen rekisterissä.

Avoimen opistoupseerin tehtävän henkilöstöryhmä voidaan tarkistaa yhteistoimintamenettelyn kautta, mikäli tehtävään ei ole osoittaa tai hakemisen jälkeen ei löydy opistoupseeria, joka olisi tehtävään sopiva. Nyt kuitenkin monessa joukossa avautuvia opistoupseeritehtäviä ollaan muuttamassa muille henkilöstöryhmille ilman, että tehtävä on edes ollut avoimessa haussa. Sopii kysyä, että miksi: onko vika HESU 5 -käskyssä, kun siinä ei ole käsketty, että "tätä käskyä on noudatettava"?

Puolustusvoimien tehtäväkohtaisten palkkausjärjestelmien yhtenä tavoitteena on tukea vaativampiin tehtäviin hakeutumista sekä parantaa puolustusvoimien kilpailukykyisyyttä työnantajana. Tästä on sovittu kaikissa puolustusvoimien palkkausta koskeissa virkaehtosopimuksissa. Miten esimerkiksi opistoupseerit voivat hakeutua avoimena oleviin vaativampiin tehtäviin, jos

niistä ei edes ilmoiteta taikka vaativimmat tehtävät siirretään kyselemättä henkilöstöryhmältä pois?

Puolustusvoimauudistuksen henkilöstösuunnittelua tehtiin Pääesikunnassa erinomaisessa yhteistyössä henkilöstöjärjestöjen kanssa. Työn aikana tarkasteltiin muun muassa tehtäväkokoontuloa, joka luo nytkin perustan rekrytoinnille. Tehtäväkokoontulo sisälsi kuhunkin tehtävään suunnitellut henkilöstöryhmät. Ei ole kulu- nut vuottakaan Puolustusvoimauudistuksen loppuunsaattamisesta, kun monessa joukossa tämä yhteistyössä tehty tehtäväkokoontulo pyyhkäistään pöydän alle - yllmielisiä ja ala-arvoista.

Avoimen haun merkitys on nyt erityisen suuri, kun Puolustusvoimauudistus siirsi monen siirtovelvollisen virkamiehen joko vaativuudeltaan alempiin tehtäviin taikka kotipaikkakunnalta toisaalle. Monella opistoupseerilla onkin jatkuva haku päällä ja halu hakeutua vaativampiin tehtäviin, jossa erityisosaaminen tulisi hyödynnettyä. Moni taas haluaisi mihin tahansa opistoupseeritehtävään, joka olisi lähempänä kotipaikkakuntaa ja jolloin ei tarvitsisi asua perheestään erillään. Tulemme Päällystöliitossa jatkossa kiinnittämään avoimen haun menettelytapoihin erityistä huomiota ja rekla- moimaan niistä tarvittaessa. Sopii toivoa, että pelataan tässäkin asiassa fair playta.

Työllisyys- ja kasvusopimuksen jatkot

Valtiosektorilla saavutettiin juhannuk- sen jälkeen neuvottelutulos työllisyys- ja kasvusopimuksen toisen jakson palkkatarkistuksen toteuttamisesta. Tehtäväkohtaisia palkanosia korotetaan 1.2.2016 alkaen 13 euroa kuukaudessa, jolloin henkilökohtainen palkansa huomioiden kuukausipalkka nousee keskimäärin 16 euroa. Mikäli tehtäväkohtainen palkan-

osa on vähintään 3 023 euroa kuukaudessa, tehtäväkohtaisia palkanosia korotetaan 0,43 prosenttia kuukaudessa.

Euromääräisinä kokonaispalkkoina määräytyviä palkkoja tarkistetaan 16 eurolla kuukaudelta, kuitenkin vähintään 0,43 prosentilla. Niitä euromääräisiä palkanlisä ja lisäpalkkioita, joita on vakiintuneen käytännön perusteella tarkistettu yleiskorotuksin,

korotetaan 1.2.2016 alkaen 0,43 prosen- tilla.

Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuu- tettujen kuukausipalkkioita korotetaan 1.2.2016 alkaen 0,43 prosentilla ja kuukausipalkkion uusi vähimmäismäärä on 75,32 euroa.

OTV-palkkataulukko 1.8.2015 lukien (0,4 %:n yleiskorotus):

VAATILKA	VAATI	HENKI 0% 0-1,9	7% 2,0-2,6	12% 2,7-3,0	17% 3,1-3,4	22% 3,5-3,8	27% 3,9-4,2	32% 4,3-4,6	37% 4,7-5,0
4	1 852,29	1 852,29	1 981,95	2 074,56	2 167,18	2 259,79	2 352,41	2 445,02	2 537,64
5	2 096,40	2 096,40	2 243,15	2 347,97	2 452,79	2 557,61	2 662,43	2 767,25	2 872,07
5A	2 240,72	2 240,72	2 397,57	2 509,61	2 621,64	2 733,68	2 845,71	2 957,75	3 069,79
6	2 400,57	2 400,57	2 568,61	2 688,64	2 808,67	2 928,70	3 048,72	3 168,75	3 288,78
6A	2 484,18	2 484,18	2 658,07	2 782,28	2 906,49	3 030,70	3 154,91	3 279,12	3 403,33
6B	2 607,62	2 607,62	2 790,15	2 920,53	3 050,92	3 181,30	3 311,68	3 442,06	3 572,44
7	2 821,06	2 821,06	3 018,53	3 159,59	3 300,64	3 441,69	3 582,75	3 723,80	3 864,85
8	3 028,54	3 028,54	3 240,54	3 391,96	3 543,39	3 694,82	3 846,25	3 997,67	4 149,10

Seniorisotilas joutuu lujille

Puolustusvoimat: Kuntotestien ikähyvitykset poistuvat. Suorituskyvyn rajat laaditaan tehtäväkohtaisesti.

Rai Suihkonen

Puolustusvoimat tiukentaa sotilaiden fyysisen suorituskyvyn vaatimuksia poistamalla kuntotestien ikähyvitykset. Muutos koskee sekä varusmiehiä, ammattisotilaita että reserviläisiä.

Jatkossa fyysisen suorituskyvyn rajat laaditaan tehtäväkohtaisesti myös taistelu-, esikunta- ja tukitehtäviin. Tehtäväkohtaiset kuntorajat ovat osa pääsyyvaatimuksia, ja ne ovat jo käytössä eri tehtäväkohtaisissa kunnissa.

näillä näkymien kolo Puolustusvoimissa vuonna 2017.

Muutos johtuu varsinkin nuorten heikentyneestä kunnosta. Puolustusvoimat haluaa, että sotilaiden fyysinen kunto vastaa nykyistä paremmin tehtäväkohtaisia vaatimuksia.

Huomattava osa varusmiehistä ja reserviläisistä sekä ammattisotilaita ei täytä tällä hetkellä fyysisen suorituskyvyn vaatimuksia, mikä on huolestuttavaa. Puolustusvoimien päättäjien mukaan muutos on välttämätöntä.

puolesta riippumatta. Fyysisestä launnosta tulee nykyistä selvemmin myös valintaperuste.

Esimerkiksi vasta valmistuneen, noin 25-vuotiaan erikoisjääkäriin pitää jaksaa juosta 12 minuutin testissä 3 000 metriä. Kun hän 40-vuotiaana pyrkii erikoisjääkäriyhtymään komentajaksi, pitää juoksu- ja kestävyystestissä edelleen ylittyä 3 000 metriä. Hyppönen havainnollistaa.

Muutos johtuu nuorten heikentyneestä kunnosta.

velukseen kuuluu m... ja erikoistehtäviä.

Uudet kuntorajat... dan ajan tehtäviin. Pakettiin kuuluvat kisten... kyky... tuss...

... krite... tä... ja... t...

Seniorisotilaan kuntotestien tapaturma- turva pahasti puutteellinen

Teksti: Marko Jalkanen Kuvat: Jouni Nyström

Äskettäin lehdistössä uutisoitiin siitä, kuinka seniorisotilas joutuu jatkossa lujille. Puolustusvoimat aikoo tiukentaa sotilaiden fyysisen suorituskyvyn vaatimuksia poistamalla ammattisotilaille pakollisten kuntotestien ikähyvitykset. Jatkossa fyysisen suorituskyvyn rajat laaditaan tehtäväkohtaisesti taistelu-, esikunta- ja tukitehtäviin ja ne ovat osa pääsyyvaatimuksia.

Asiasta ei ole tiedotettu Puolustusvoimissa mitenkään. Monella ammattisotilaalla menikin aamukahvi väärään kurkuun, kun sai tiedon tulevista muutoksista sanomalehdistä. Puolustusvoimien yhteistoimintaelimen kokouksessa asiaa avattiin henkilöstöjärjestöille sen verran, että asia on vasta valmistelussa ja niin alkutekijöissä, ettei työnantajalla ole siitä mitään kerrottavaa. Asiaan palataan myöhemmissä kokouksissa. On positiivista, että muutoksia vasta valmistellaan eikä päätöksiä asiasta ole vielä nuijittu. Tästä johtuen nostan esille epäkohdan, josta olen kirjoittanut joskus aiemmin, mutta mikään ei ole muuttunut - ammattisotilaiden tapaturmaturva on itkettävän ja naurettavan rajamaila. Tämä täytyy huomioida suunnittelussa. Haloo, kuuleko Pääesikunta?

Uutisen mukaan uudet kuntorajat ovat nelikymppiselle samat kuin kaksikymppiselle. Epäkohta piilee siinä, kun tapaturmaturva ei ole 40-vuotiaalla sotilaalla samanlainen kuin 20-vuotiaalla. Tapaturmavakuutuslain mukaan työssä sattuneet tapaturmat on korvattava työnantajan toimesta. Valtiolla korvausten maksamisesta vastaa Valtiokonttori, joka lähtee korvauspäätösten käsittelyssä aina syy-seuraus -ajattelusta. Siinä tarkastellaan kahden tapahtuman suhdetta, jossa toinen aiheuttaa toisen. Monissa Valtiokonttorin korvauspäätöksissä on vedottu siihen, että tapaturmasta seurannut vamma ei ole voinut syntyä ilman seniorisotilaan iän tuomia rappeumamuutoksia. Päätöksissä on saatettu

Nilkat ja polvet ovat kovilla.

vedota myös sairauteen tai johonkin rakenteelliseen vikaan, eikä vammaa pidetä työtapaturmana. Kyse on rappeuman aiheuttamasta fyysisestä vammasta. Vika tai vamma ei ole välttämättä osoittanut oireita normaalielämässä eikä sitä ole havaittu pakollisissa lääkärintarkastuksissa. Vammaa tai vikaa ei välttämättä edes ole ollut.

Päätöksissä on nähtävissä ikärasismia

Moni seniorisotilas onkin joutunut maksamaan omasta kukkarostaan lähes kaikki tapaturman hoitokustannukset, jotka ansiomenetyksineen ovat saattaneet nousta tuhansiin euroihin. Vain ensimmäinen lääkärikäynti ja sen yhteydessä tehtävät vähäiset hoitotoimenpiteet ovat kuuluneet tapaturmaturvan piiriin. Säästösyistä kuntoutukseen liittyvät fysioterapiat jäävät todennäköisesti käymättä.

Syyttävällä sormella on turha osoittaa Valtiokonttoria, koska siellä sovelletaan vain lakeja ja asetuksia. Ongelma on siinä, että tapaturmavakuutuslain mukaan ammattisotilaille ei ole erityisiä perusteita korvauksille, jotka poikkeaisivat muusta lainsäädännöstä. Sillä ei ole merkitystä, että ammattisotilaiden työtehtävät ja vaatimukset poikkeavat monella tapaa normaaleista työtehtävistä. Pakollisten kunto- ja kenttäkelpoisuustestien tapaturmaturva onkin osoittautunut olemattomaksi. Esimerkiksi jokaiselta ammattisotilaalta vuosittain vaadittava vauhditon pituus, joka on aiemmin olympiaohjelmaan kuulunut yleisurheilulaji, tulkitaan tapaturman sattuessaa tavanomaisesti työliikkeeksi samoin kuten käveleminen, seisominen tai portaissa nousu. Sillä

ei ole väliä, että vauhdittomalla pituushypyllä mitataan koko kehon räjähtävää voimantuottoa sekä kimmoisuutta, koska ammatteihin liittyvät erityisvaatimukset eivät vaikuta Valtiokonttorin tapaturmaturvan ratkaisuperusteisiin.

Henkilöstöjärjestöt ovat yhdessä järjestöteitse esittäneet tapaturmaturvan kehittämiseksi muun muassa lakimuutosta ja soveltamiskäytäntöjen muuttamista. Nyt tämä ei riitä, vaan myös Puolustusvoimien tulee tehdä jotain epäkohdalle jotain. Keskussotilassairaala lakkautettiin vuonna 2005, minkä jälkeen ammattisotilaiden hoitoonpääsy ja hoitojen korvattavuus ovat huonontuneet merkittävästi. Pari vuotta sitten ilmeni, että Puolustusvoimien kuntotesteissä tapahtuneista vammautumisista ei ole edes saatavissa tilastotietoa: niitä ei ole kirjattu erikseen. Tämä osoittaa, että kuntotestien tapaturmaturvaa on pidetty Puolustusvoimissa enemmän yksilötason marginaalisena ongelmana, ei organisaation murheena. Asenteita on korjattava ja tunnustettava, että kuntotestien tapaturmaturva on puutteellinen ja sille on tehtävä jotain, ennen kuin ikähyvitykset poistetaan. Yhtenä vaihtoehtona voisi olla erillinen ryhmähenkivakuutus vastaava lisävakutus, jonka esimerkiksi Puolustusvoimat ja Valtiokonttori ovat sopineet kriisinhallintahenkilöstön vakuuttamisesta. Tässä lisävakauksessa voimaponnistuksessa sattunut jännerepeämä katsotaan tapaturmaksi, kun Valtiokonttorin yleisen tulkin mukaan voimaponnistuksessa sattunut janteen tai lihaksen repeämä tutkitaan rappeutumisena eikä niitä korvata tapaturmasta johtuvana. Tapaturmaturvassa piile-

vää ikärasismia tämäkään vakuutus tuskin poistaisi, vaan siihen pitäisi keksiä jotain muita lääkkeitä. Tulisiko esimerkiksi kuntotestien lajikirjoja tarkastella ex-olympialajien sijaan senioriystävällisemmäksi?

Ikääntyminen on huomioitava

Joka tapauksessa ammattisotilaiden ikääntyminen on huomioitava jotenkin, kun tapaturmaturva on tällä tasolla. Vertailun vuoksi malli siitä, kuinka ikääntyminen on huomioitu urheilussa. Laissa urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta on säädetty, että tämän lain mukaan korvataan tapaturma, joka sattuu urheilijalle ennen kuin hän täyttää 43 vuotta lajille ominaisissa olosuhteissa. Tähän asti ammattisotilailla ikääntyminen on huomioitu ainoastaan tulorajoissa; jatkossa ei niissäkään.

Ja lopuksi tiedoksi niille vääräleuoille, jotka vetivät tästä artikkelista johtopäätöksen, että Päälystöliitto vihaa ja vastustavaa pakollisia kuntotestejä. Olette pahasti väärässä. Kannatamme niin lakisääteistä kuntoiluvuoroa kuin myös pakollisia fyysisiä testejä. Liitolla on nimetty urheilujohtaja. Järjestämme vuodessa useita mestaruuskilpailuita ja kannustamme jäsenistöä kuntoliikuntaan.

Tiedostamme, että kriisiajan valmiuksien harjoitteluasettaa monia erityisvaatimuksia ammattisotilaiden työkyvyille. Sotilaiden on oltava kunnossa. Päälystöliitto teki joitakin vuosia sitten työnantajalle jopa valmiin esityksen kenttäkelpoisuuskorotuksesta, jossa fyysinen työkyky olisi huomioitu porkkanana palkassa. Työnantajaa tällainen palkkatekijä ei kiinnostanut. Se siitä sitten.

Mitä osaamista tarvitaan huomenna?

Teksti: Juha Susi

Päälystöliiton edustajat tapasivat Puolustusvoimien henkilöstöjohdon elokuun puolivälissä. Tapaamisessa olivat läsnä henkilöstöpäällikkö, kenraaliluutnantti **Sakari Honkamaa**, komentopäällikkö, prikaatikenraali **Kim Mattsson** ja koulutusosaston edustaja, osastoiesiupseeri majuri **Teemu Saressalo**.

Yksi keskeisimmistä tapaamisen aiheista oli opistouseserien täydennyskoulutus, jolla taataan osaaminen palvelusuran viimeisille vuosille. Mietittäväksi jää siis, miten uutta suorituskkyä luodaan ja kehitetään niin yksilö- kuin organisaatitasoilla. Vaatteet koulutukselle on kirjattu myös uusimman henkilöstöstrategiaan. Pääesikunnan koulutusosastolla on kevään aikana valmisteltu normi, jolla on vaikutuksia opistouseserien täydennyskoulutukseen. Tavoitteena ei ole edelleenkaan järjestää koottua kurssia, vaan räätälöidä opinnot työnantajan ja organisaation tarpeista henkilö- ja tehtäväkohtaisesti. Kyseessä voivat olla joko toimialapäällikön

opinnot tai osia toimialakohtaisista täydennyskoulutuksista. Nämä opinnot järjestetään puolustushaaran, aselajin tai toimialan tehtäviin, jolloin kyseessä ovat vaativimmat asiantuntija- ja päällikkötehtävät. Näiden lisäksi voidaan antaa toimialakohtaista täydennyskoulutusta, jolla kehitetään normaali- ja poikkeusolojen toimialaosaaamista. Opintojen suunniteltu aloitusajankohta on v. 2017.

Osaamisvajeen kartoitus, kehityskeskustelut ja palkatun henkilöstön koulutuksesta vastaavat henkilöt ovat avainasemassa jäsenelle mahdollisesti tarjottavassa täydennyskoulutuksessa.

Keskustelussa nousi myös esille, miten palvelusurien pidentyminen tulevaisuudessa vaikuttaa tarvittavaan täydennyskoulutukseen. Henkilöstöpäällikön näkemyksen mukaan tulevaisuudessa palvelee entistä kokeneempaa ja vanhempaa henkilöstöä eri tehtävissä. Tällä on suora heijastus avautuviin tehtäviin ja tehtävätasoihin.

Päälystöliitto osallistuu omalta osaltaan ohjeistuksen valmisteluun tarjoamalla asiantuntija-apua täydennyskoulutuksen suunnitteluvaiheessa.

Hallitus tuomassa monia heikennyksiä työelämään

Teksti: Marko Jalkanen

Pääministeri **Juha Sipilän** johtama hallitus esitteli omat pakottavat lainsäädäntötoimenpiteet siitä, kuinka kaatuneen yhteiskuntasopimuksen säästöt saadaan aikaan. Toimenpidelistalla on useita kohtia, jotka kohdentuvat etenkin julkiseen sektoriin.

Listalla ovat muun muassa pitkään palvelleiden vuosilomien leikkaaminen ja ensimmäisen sairauspäivän muuttaminen palkattomaksi. Myös sunnuntai- ja ylityökorvauksia on esitetty pienennettäväksi ja loppiaisen ja helatorstain muuttamista palkattomiksi vapaapäiviksi. Ammattisotilailla vaikutukset, kun niihin lasketaan pitkien vuosilomien leikkaukset, olisivat yli 70 työtuntia vuodessa enemmän ja entistä pienemmällä haattatyökorvauksilla.

Toimenpidelistan esitykset eivät eskaloitu heti, vaan ne vaativat useita neuvotteluja myös kolmikannassa. Nykyinen sopimuskausi päättyy tammikuussa 2017, joten esimerkiksi pitkien vuosilomien suunniteltu leikkaaminen astuisi voimaan aikaisintaan vuonna 2017 ansaittavalla vuosilomakaudella.

Sopii toivoa, että hallituksen leikkausesitys oli kutsu kolmanteen yritykseen saada aikaan yhteiskuntasopimukseen. Tähän jo Akava on jo ilmoittanut suostumuksensa. Päälystöliitto seuraa ja käsittelee asiaa lisää myöhemmissä Päälystöllehdissä.

Vuoden 2016 koulutukset

Päälystöliiton hallitus on käsitellyt tulevan vuoden koulutussuunnitelman, joka esitellään vielä edustajakokouksessa. Samalla vahvistetaan koulutuksen talousarvioesitys.

Ensi vuonna koulutusta hienosäädetään yhdistämällä alueellisia päiviä yhteen. Meri- ja Ilmavoimat sekä Rajavartiolaitoksen toimijat kokoontuvat samaan aikaan. Toisen nipun muodostavat Maavoimien sekä Pääesikunnan ja sen alaisten laitosten nippu. Muiden koulutustapahtumien osalta ei ole muutoksia.

Kaikkia koulutustapahtumissa on aina ajankohtaiskatsaukset sekä eläkeasiat. Koulutuskurssien sisältö, ajankohdat ja ilmoittautumiset löytyvät tuttuun tapaan jäsenosioista.

Päälystöliitto ry hakee ilmavoimille

ALUEELLISTA PÄÄLUOTTAMUSMIESTÄ

Tehtävässä vastataan Ilmavoimien luottamusmiestoiminnasta sekä osallistutaan Päälystöliiton luottamusmiestyöryhmän toimintaan, sekä Päälystöliiton edunvalvonnan kokonaisuuteen Ilmavoimissa.

Tehtävää hoidetaan varsinaisen virkatyön ohessa.

Hakijan tehtävä tulee olla sijoitettuna ilmavoimissa ja hänen tulee olla Päälystöliitto ry jäsen.

Tehtävästä kiinnostuneiden tulee ilmoittaa halukkuudestaan 30.10.2015 mennessä sähköpostilla marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Hakemuksen liitteeksi voi liittää lyhyen listauksen asioista, joilla hakija katsoo olevan vaikutusta mahdolliseen valintaan.

Hakemuksesta tulee myös ilmetä, onko hakija käytettävissä varapääluottamusmiehen tehtävään, mikäli nykyinen varapääluottamusmies hakee tehtävää ja tulee valituksi.

Päälystöliiton hallitus tekee valinnan luottamusmiesryhmän esitysten perusteella kokouksessaan 16. marraskuuta. Tehtävän hoito alkaa 1.1.2016.

Lisätietoja; luottamus@paallystoliitto.fi ja reino.makela@paallystoliitto.fi

Palkkaratkaisusta neuvottelutulos

Teksti: Jukka Mäkinen Kuva: Rajavartiolaitos

Valtiolla on saatu kesän aikana neuvottelutulos työllisyys- ja kasvusopimuksen toisen jakson palkkaratkaisun toteuttamisesta valtiosektorilla. Elokuun sopimustoiminnan seurantaryhmässä saavutettiin neuvottelutulos työaikorvausten pyöristämissäännön poistamisesta. Lisäksi työnantaja on julkaissut kaksi uutta päätöstä joustavista työaikamuodoista.

Valtion neuvottelutuloksen mukaiset palkkorotukset on tarkoitus todeta Rajavartiolaitoksessa pöytäkirjamenetelyllä. Valtiovarainministeriö on julkaissut neuvottelumääräyksen/-suosituksen 1.9. Neuvottelutuloksen mukaisesti tehtäväkoh- taisia palkanosia korotetaan 1.2.2016 al- kaen 13 eurolla kuukaudessa, mutta kui- tenkin vähintään 0,43 %. Tämä tarkoittaa sitä, että vaativuusluokissa 13,0 - 25,0 ko- rotus tulee olemaan 13 euroa ja vaativuus- luokissa 25,5 - 29,0 korotus tulee olemaan 0,43 %. Korotus on niin sanotusti sekalin- jainen eli mitä alemmas palkkataulukossa mennään, sitä suurempi korotus on pro- sentuaalisesti. 1.2.2016 alkaen lentolisän perusosaa korotetaan 0,43 % ja päätoimis-

ten ja sivutoimisten luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen kuukausipalkkioita korotetaan 0,43 % ja kuukausipalkkion vä- himmäismäärä on jatkossa 75,32 euroa.

Pyöristämissäännön poistaminen selkeyttää sopimuksen tulkintaa

Sopimustoiminnan seurantaryhmässä saa- vutettiin 12.8. neuvottelutulos työaika- korvausten pyöristämissäännön poistamisesta. Näin ollen työaikasopimuksen 24 § kumotaan 26.10.2015 lukien, ja jatkossa kaikki työaika- korvaukset maksetaan mi- nuutin tarkkuudella pykälän kumoamispäi- vämäärästä lukien. Tämä koskee myös so- tilaallisen harjoituksen lisätyötunteja. Näin ollen Rajavartiolaitoksessa siirrytään sa- maan malliin kuin valtiolla yleensä.

Joustavat työaikamuodot käyttöön työnantajapäätöksillä

Rajavartiolaitoksessa on julkaistu 18.6. kaksi päätöstä, jotka käsittelevät hajautet- tua työtä (id3426388) ja etätyökokeilua (id3373623). Näitä työaikamuotoja ei yri- tyksistä huolimatta saatu työaikasopimuk- seen pysyväksi ratkaisuksi. Asiakirjojen sisältöön kannattaa jokaisen tutustua ja

harkita omalta kohdaltaan ko. työaika- muo- tojen soveltuvuus nykyiseen työtehtävään ja elämäntilanteeseen. Sekä hajautetusta työstä että etenkin etätyökokeilusta pitäisi saada mahdollisimman paljon kokemuksia, jotta niiden soveltuvuutta Rajavartiolaitok- sessa pystyttäisiin arvioimaan kattavasti. Varsinkin etätyökokeilusta saatavat positi- viset kokemukset ovat kullannarvoisia, jotta etätyö ei jäisi ainoastaan kokeiluksi, vaan siitä tulisi vallitseva käytäntö.

Lentolisäjärjestelmän kehittäminen murenemassa?

Kesäkuun seurantaryhmässä kuultiin pinta- pelastajien ja vastuu- ja vaaralisän piirissä olevien edustajia ja elokuun kokouksessa keskusteltiin kootusti kaikkien kuultujen asiantuntijoiden esittämistä huomioista. Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, ettei oikein ku- kaan usko siihen, että tässä asiassa pys- tyttäisiin kehittämään sellainen malli, joka olisi kaikkien sopijaosapuolien hyväksyttä- vissä. Keskusteluja asian tiimoilta todennä- köisesti jatketaan syksyn mittaan.

Liiton toimiston kuulumisia

Teksti: Arto Penttinen Kuva: Juha Susi

Päällystöliiton edustajakokous pidetään tiistaina 17.11.2015 Sokos Hotelli Vantaassa kello 10 alkaen. Piireille on varattu mahdollisuus kokoontua kello 9 – 10. Ilmoittautuminen kokoukseen on avattu liiton www-sivujen jäsenosiossa ja ilmoittautumislomake löytyy koulutusvälilehdeltä. Yhdistyksiä pyydetään tekemään myös vajaa-ilmoitus samalla lomakkeella, mikäli se ei lähetä edustajaa kokoukseen. Kokousmateriaali lisätään jäsen sivuille lokakuussa ja lähetetään yhdistyksille painotyön valmistuttua. Liiton hallitus on perustanut sääntötyöryhmän liiton sääntöjen uusimiseksi, ja edustajakokouksessa on tarkoitus esitellä työryhmän työn tulosta. Uusitujen sääntöjen hyväksyminen on tarkoitus tehdä vuoden 2016 edustajakokouksessa.

Toimiston uusi työntekijä

Hallitus on myöntänyt järjestösihteeri **Sanna Karellille** opintovapaata 2.6.2017

asti. Elokuun kokouksessaan hallitus valitsi järjestösihteerin opintovapaan sijaiseksi **Minna Laitisen**. Minna on aloittanut tehtävässä syyskuun alussa ja hoitaa pitkälti samoja tehtäviä kuin Sanna, eli pääpaino työtehtävissä on liiton maksuliikenneasiat. Minnan tavoittaa sähköpostilla osoitteesta minna.laitinen@paallystoliitto.fi ja puhelimitse numerosta 040 301 9297.

Siirtyminen jäseneksi liiton toiseen jäsenyhdistykseen

Liiton pysyväisohje jäsenasioiden hoidosta määrittää uuden ja vanhan yhdistyksen velvollisuudet. Jäsenen siirtyessä toisen PL:n jäsenyhdistyksen jäseneksi, uuden yhdistyksen hallitus ilmoittaa siirrosta kirjallisesti vanhalle yhdistykselle. Uusi yhdistys tekee siirrosta muutosilmoituksen liiton toimistoon sekä uuden ja vanhan joukko-osaston palkkayhteyshenkilöille (jäsenmaksupalautus ohjautuu vanhalle yhdistykselle niin

kauan, kunnes ilmoitukset on tehty). Vanha yhdistys lähettää hallussaan olevan liittymisilmoituksen kappaleen uudelle yhdistykselle. Muutosilmoitukseen tulisi kirjoittaa myös jäsenen uusi osoite, jos kyseessä on paikkakunnalta toiselle siirtyminen. Tavanomaisista osoitteenmuutoksista huolehtii jäsen itse ja helpoiten se tapahtuu jäsen sivujen eAsionnin kautta. Muutosilmoituslomakkeita voivat yhdistykset tilata järjestösihteeri **Anja Mustajoelta**.

eAsionti jäsenpalvelut-välilehdellä

- osoitteen muutokset
- puhelinnumeron ilmoittaminen
- sähköpostiosoitteen ilmoittaminen
- tilinumeron ilmoittaminen
- työpaikan tiedot
- mobiilijäsenkortin tilaaminen
- Päällystökalenterin tilaaminen
- Päällystölehden tilaaminen
- nettijäsenrekisteri (yhdistyksen toimijat)

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004, (09) 586 2867
aatsto@lindell.inet.fi.
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Minna Laitinen toimii Sanna Karellin sijaisena, Sannan opintovapaan ajan.

Ilmavoimien komentaja, kenraalimajuri Kim Jäämeri:

"Henkilöstö mukautunut hienosti uuteen tilanteeseen"

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Ilmavoimat/Sanna Närä, Samuli Vahteristo

Puolustusvoimauudistus aiheutti melkoisen myllerryksen Ilmavoimien organisaatiossa. Joukko-osastojen määrä putosi seitsemästä neljään ja henkilöstömäärä pienentyi 806 henkilöllä, joista 425 siirtyi perustettuun Puolustusvoimien logistiikkalaitokseen. Uusiin tehtäviin siirtyi 947 ja uudelle palveluspaikkakunnalle 485. Kun tähän lisätään Suomen lähialueen kansainvälisen sotilaslentoliikenteen moninkertaistuminen ja sen seurauksena Ilmavoimien operatiivisen lentotoiminnan merkittävä vilkastuminen, on paikallaan kysyä, riittävätkö rahkeet tehtävien hoitamiseen.

- Onnistuu, sanoo Ilmavoimien komentaja, kenraalimajuri **Kim Jäämeri** ilman pienintäkään epäröintiä.

Puolustusvoimauudistuksessa Ilmavoimat otti käyttöön uuden taistelutavan, jossa panostetaan liikkuvampaan tukikohta- ja ilmavalvontatoimintaan. Pyrkimyksenä on pienentää kaukaa laukaistavien täsmäaseiden maasijoitteiselle toiminnalle muodos-

tamaa uhkaa. Uuden taistelutavan myötä sa-kokoonpano laski 40 000:stä sotilaasta 25 000:een. Ilmavoimien esikuntaan perustettiin ilmaoperaatiokeskus, joka vastaa ilmaoperaatioiden suunnittelusta ja toimeenpanosta 24/7. Tässä yhteydessä pääjohtokeskusten määrä pieneni kahteen, kun Tampereella sijainnut 3 Pääjohtokeskus lakkautettiin.

Operatiivisen lentotoiminnan lisääntyminen kasvattaa työtaakkaa

Ilmavoimat siirtyi uuteen asentoon asteittain ja hallitusti. Lentotuntien määrää on kyetty lisäämään yli 10 %, mikä tarkoittaa paluuta vuoden 2010 tasolle.

- Uusi organisaatio toimii niin lentoteknisen toiminnan, uudelleenjärjestettyjen hävittäjälaivueiden kuin johtamisjärjestelmänkin osalta. Tehtävät on kyetty hoitamaan operatiivisen lentotoiminnan lisääntymisestä huolimatta. Ilmavoimien henkilöstö on erit-

täin hienosti mukautunut uuteen tilanteeseen, Jäämeri toteaa.

Operatiivisen toiminnan lisääntyminen on aiheuttanut mm. sen, että työaikapankit ovat alkaneet täyttyä. Jäämeren mukaan henkilöstön jaksaminen on seurannassa koko pv:n laajuudelta.

- Seuraamme tarkasti, löytyykö, kuten näin isossa muutoksessa voi odottaa, tekijöitä, jotka edellyttävät lisäsääntöä ja uusia päätöksiä, joissa todetaan, että suunniteltu toimintatapa tai kokoonpano ei ole optimaalinen.

Uusien työtehtävien tuottama kuorma ja siitä uupuminen ei ole vielä näkyvissä, ja komentajan ennuste ja toivo on, ettei näin kävisikään.

- Tätä tukee Ilmavoimien erinomainen toimintakulttuuri, ja meillä harvemmin tällaiset asiat jäävät piiloon niin pitkäksi aikaa, että niihin reagointi olisi vaikeaa. Kentältä saamani viestien mukaan työpaikkaa vaihtaneet on otettu kaikkialla hyvin vastaan, kenraalimajuri Jäämeri vakuuttaa.

Ilmavoimien komentaja, kenraalimajuri Kim Jäämeri (vas.) ja Puolustusvoimien suunnittelupäällikkö, prikaatikenraali Eero Pyötsiä vaihtavat kuulumisia Tikkakoskella ennen koneeseen nousua.

Hänen mukaansa määrävahvuuden ja virkojen täyttöasteen osalta tilanne on yllättävän hyvä.

- Lukumääräisesti tarkasteltuna lentotekninen henkilöstö on aika paljon joutunut mukautumaan muutoksessa. Esimerkiksi Pirkanmaalla hävittäjätoiminnan siirtyminen Rovaniemelle ja Kuopioon on merkinnyt pitkiä siirtymämatkoja ja aiheuttanut tarpeen palkata ja kouluttaa lisää henkilökuntaa, Jäämeri kertoo.

Opistoupseerit toimintakulttuurin kasvattajina ja opastajina

- Opistoupseerien rooli on Ilmavoimissa perinteisesti asiantuntijatasolla ollut erittäin vahva ja sa-toimeenpanokyvyn kannalta täysin keskeinen. Toimintakulttuuriimme kuuluu se, että eri henkilöstöryhmien välisellä yhteistyöllä tähdätään yhteisen tavoitteen saavuttamiseen. Tämä yhteistyö on vahvuutemme, eikä kulttuurissamme katsota hyvällä sitä, että tuodaan oman ryhmän edunajaminen tehtäviemme ja vastuumme edelle, Kim Jäämeri sanoo.

Hänen mukaansa henkilöstöryhmien välillä ei ole isompia jännitteitä, ja tässä Ilmavoimat on jossain määrin esimerkkinä myös muille puolustushaaroille.

- Totta kai tulee keskustelua yksittäisten tehtävien osalta siitä, mikä hery niitä hoitaa, onko muutospaineita ja miten eri heryjen koot ja osaamiset tässä elävät. Upseerikoulutus on muuttunut ja henkilöstöstrategian mukaisesti sen suorittaneille asetetut tehtävätavoitteet ovat osin samoja, joissa nyt palvelee opistoupseereita. Näitä tarkastellaan kokonaisuutena tilanteen mukaan. Jo nyt esimerkiksi Lentotekniikkalaivueessa on samoissa tehtävissä JSA/ESJA/OTV-luokituksia. Itselläni ei ole tiedossa normituksia, jotka ratkaisevasti muuttaisivat mitään, kenraalimajuri Jäämeri toteaa.

Hänen mukaansa opistoupseerien tulevaisuudennäkymät Ilmavoimissa ovat hyvät ja osaaminen erittäin arvokasta. Oupostuma on korvattavissa vain ajan myötä tapahtuvan muiden henkilöstöryhmien koulutuksen ja huolellisen tiedonsiirron kautta. Erityisesti rooli tulee korostumaan esimerkkinä

aliupseeristolle sekä toimintakulttuurin kasvattajina ja opastajina.

- Pienenevänä herynä opistoupseeristo on hienosti kantanut vastuun siitä, että aiemmin hoidossa olleet tehtävät on siirretty muille ryhmille. Siitä iso peukku, komentaja antaa tunnustusta.

Teknisen osaamisen osalta au-koulutusta on kehitetty määrätietoisesti ja tarkistettu osaamisvaatimuksia eri tasoilla. Nykyisin opistoupseereiden korkeinta teknistä osaamista vaativat tehtävät tulevat aikanaan erikoisupseerien ja nuorempien upseerien hoitoon. Kadettikurssin ilmasotalinjalla on jo jonkin aikaa koulutettu vuorovuosina lentoteknisen alan ja johtamisjärjestelmäalan upseereita.

- Näin pyrimme kaikilta osin paikkaamaan asiantuntijatehtävissä palvelevien opistoupseerien poistumaa.

Mitä terveisiä komentaja haluaa lähettää Ilmavoimien opistoupseeristolle?

- Toivottavasti jaksetaan olla töissä, kantaa vastuuta, ylläpitää hienoa toimintakulttuuria ja pihtaamatta jakaa omaa osaamista nuoremmille. Operatiivisen toiminnan kiihtyminen on vaatinut erityistä sopeutumista, ja olen saanut henkilökohtaisesti seurata opistoupseeriston hienoa työtä silloin, kun asioita on pitänyt nopeasti saada tapahtumaan esimerkiksi operatiivisen toiminnan edellyttämässä ryhmitys- ja päivystystoiminnan muutoksissa normaalitukikohtien ulkopuolelle. Tällöin on kyetty nopeisiin järjestylihin mm. viestiyhteyksien, lentoteknillisen huollon ja turvallisuuden varmistamiseksi. Entä miten pitkään näin kyetään jatkaamaan?

- Olemme valmiita mukautumaan pysyvästi uudelle, lisääntyneen operatiivisen toiminnan tasolle. Pidän tärkeänä sitä, että toimintamenomme säilyvät nykyisellä riittävällä minimitasolla, kenraalimajuri Kim Jäämeri korostaa.

Ilmavoimien henkilöstö Puolustusvoimauudistuksen jälkeen

- kokonaismäärä 2 028
- upseerit 498
- erikoisupseerit 127
- opistoupseerit 371
- aliupseerit 600
- siviilit 432

Vastaako Ilma-voimien nykyinen henkilöstömäärä työkuormaa?

Teksti: Reino Mäkelä

Kuva: Reino Mäkelän arkisto

Päälystöliiton varapuheenjohtaja Reino Mäkelän mielestä työssä jaksamiseen ja motivaatioon vaikuttavat myös tulevaisuuden näkymät työuralla.

Paikallisella ja alueellisella tasolla yhteistoimintaelin- ja luottamusmiestyöskentely on lomien jälkeen käynnistynyt. Puheenaiheina kahvipöydissä ja yhteistoimintaelinten kokouksissa ylitse muiden nousevat valtion eläkelain valmistelu ja työkuorma eri muodoissaan.

Eläkelain valmisteluun vaikuttaminen on osoittautunut haastavaksi. Työkuorman tasaamiseen paikallisella ja alueellisella tasolla sen sijaan on mahdollisuus vaikuttaa. Näyttää siltä, että nykyisellä henkilöstömäärällä pienetkin valmiuden tehostamiset onnistuvat ainoastaan ylityöpankkeja täyttämällä tai ylitöitä maksamalla. Työaikapankkien "talletukset" näyttävät olevan melko täynnä niissä tehtävissä, joihin valmiuden kohottamisen muutokset kohdistuvat. Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä mahdollinen löysä on kuitenkin karsittu pois varsin tehokkaasti, paikoitellen ylitehokkaasti.

Kertausharjoitusmäärien kasvu ja edellä kuvatut työaikapankit saattavat kostautua syksyn ja talven aikana. Sotaharjoituksiin henkilöstöä joudutaan jo nyt etsimään yli organisaatorajojen. Onko Puolustusvoimien tingittävä joistakin tehtävistään, kalus-

tostaan tai vasteajoistaan selvittääkseen nykyisellä henkilöstöllä?

Pääministeri **Juha Sipilän** hallituksen ajatukset normitalkoista kuulostavat myös puolustusvoimiin sopivalta. Haastankin ammattiveljet löytämään normeja, joista olisi mahdollista luopua ilman palvelusturvallisuuden merkittävää heikkenemistä tai muuttaa käytänteitä kevyemmiksi. Valitettavasti tämä voi olla yllättävän haasteellista, onnettomuustutkintojen suositukset kun ovat monen normin perustana.

Puolustusvoimauudistuksen sisäanjajo on vielä kesken organisaatioiden eri tasoilla. Melkoisella kiireellä on jouduttu poikkeusolojen asiakirjavalmiutta päivittämään, niin uudistuksen aiheuttamien organisaatiomuutosten takia kuin uusia taistelutapoja käyttöön otettaessa. Uudet taistelutavat vaativat sotilasopetuslaitoksilta laajamittaista opetuspaketin uusimista, esikunnilta suunnitelmien päivittämistä ja melkoisen määrän koulutusta niin oppilaan kuin opettajan rooleissa.

Olen pitkään kantanut huolta opistoupseeriston täydennyskoulutusmahdollisuuksista, mutta lienee syytä siirtää fokusta vielä voimakkaammin kohti työssä jaksamista. Onneksi tietotekniikan kehitys on mahdol-

listanut monimuotoisempien työskentelymahdollisuuksien syntymistä. Kaikki tehtävät eivät salli etä- tai hajatyötä, mutta yllättävänkin moneen tehtävään liittyy elementtejä, jotka eivät edellytä jokaisena päivänä välitöntä läsnäoloa. Etätyö haastaa työnjohdolliset esimiehet johtamaan työskentelyä tavoitteista käsin. Perinteinen työajanseuranta ei enää vastaa nykyajan haasteisiin. Etätyöratkaisut ovat työnantajalle lähes kustannuksettomia, ja parhaimmillaan ne tuovat säästöjä.

Työssä jaksamiseen vaikuttavat myös tulevaisuuden näkymät työuralla. Motivaation löytäminen urapolkujen sulkeutuessa voi olla vaikeaa, joten siksi on tärkeää säilyttää mahdollisuudet edetä opistoupseeriston vaativimpiin tehtäviin.

Sotaharjoitusten houkuttelevuus on vähentynyt monista syistä. Ensinnäkin yksittäisen taistelijan talous ei ole niin riippuvainen shokorvauksista kuin joskus ennen. Lastenhoidon erityisjärjestelyt saattavat syödä saadun korvauksen suurelta osin. Toiseksi useiden päivien reissu vaatimattomissa mutta haastavissa olosuhteissa ei tuota yhtään vapaapäivää perheen iloksi.

Ajat ja tavat muuttuvat, mutta yhteistoiminnassa etsittävien ratkaisujen tarve ei muutu!

Aloittaessani 12 vuotta sitten Ilmavoimien pääluottamusmiehen tehtävässä opistoupseerin määrä oli 780. Tämän vuoden alussa Ilmavoimissa palveli 371 opistoupseeria. Heidän koulutustasonsa ja ammatillinen osaamisensa on varsin korkea, sillä nuoremmillakin työkokemusta on jo 12 vuotta. Täten on luonnollista, että opistoupseereista suurin osa sijoittuu OTV-tehtävien vaativuusluokan osalta yläpäähän.

Puolustusvoimauudistuksen valmisteluvaiheessa laadittiin yhteistoiminnan kautta normeja, joiden tarkoituksena oli ohjeistaa, selventää ja sitouttaa koko puolustusvoimien henkilöstö saattamaan muutokset mahdollisimman joustavasti uuteen asentoon. Opistoupseerien poistumisen kautta Ilmavoimissa on avautunut ja avautuu edelleen tehtäviä, joihin ei haun kautta enää löydy "meikäläistä" tekijää. Pääsääntöisesti nuo tehtävät ovat tähän mennessä olleet OTV 5-6A tehtäviä. Yt-menettelyn lausunnoissa olemme olleet näiden tehtävien osalta myöntäviäsiä henkilöstöryhmävaihdokseen.

Olen huolissani siitä, että Ilmavoimissa vapautuvia opistoupseerien vaativimpia tehtäviä (OTV7-8) ollaan siirtämässä suoraan henkilöstöryhmältä toiselle ilman, että tuota tehtävää laitetaan avoimeen hakuun. Tämä toimenpide tulee hävittämään toimialoilla nyt olevan uraputkimallin, jossa edetään perustehtävästä alan vaativimpiin asiantuntijatehtäviin. Ylemmät OTV-tehtävät ovat sellaisia, joiden yleisinä koulutusvaatimuksina ovat olleet toimialalla tarvittavat huolto-, käyttö- ja/tai tyyppikelpoisuudet sekä kokemusvaatimuksena yli 10:n tai 15 vuoden kokemus toimialan tehtävistä. Hakukriteerien tulisi kokemuksen osalta

Jouni Nyström on huolissaan Ilmavoimissa vapautuvien opistoupseerien vaativimpien tehtävien (OTV7-8) siirtämisestä suoraan henkilöstöryhmältä toiselle ilman, että tuota tehtävää laitetaan avoimeen hakuun.

Ajankohtaista ilmavoimien luottamusmiesrintamalta

Teksti: Pääluottamusmies Jouni Nyström Kuva: Santtu Kytöjoki

olla tasavertaiset, mikäli tehtävään haetaan tekijää toisesta henkilöstöryhmästä. Pv-uudistuksessa ilmavoimien henkilöstöä siirrettiin eniten joukko-osastojen lakkauttamisien vuoksi paikkakunnalta toiselle. Paikallisesti avautuva ou-tehtävä pitää laittaa normin mukaisesti vapaaseen valtakunnalliseen hakuun, jolloin mm. siirtovelvollisella on mahdollista hakeutua vapautuneeseen tehtävään.

Osa työajasta hukkuu toisarvoiseen tekemiseen

Pv-uudistuksessa Ilmavoimat suunniteltiin uuteen asentoon, viilattiin johtamista, henkilöstömääriä ja otettiin käyttöön ja päivitettiin työtä helpottavia tietoteknisiä apuvälineitä. Mitä tapahtui? Tänään saatan kirjjata työaikojani 30 minuuttia, jähka nuo päivitykset TUVE-koneelle ovat ensin valmistuneet. "Sutivaa rengasta" katsellaan välillä lähem-

pää, välillä kauempaa. Virkamatkan hotellivaraukset pitäisi tehdä portaalin kautta, kun toimisto- tai osastosihteeri ei enää niitä tee. Matkalaskun tekeminen onkin sitten ihan hepreaa ja parhaimmillaan on väsähty yhtä ainokaista aamusta nälkään saakka. Työaikasovelluksessa tehdään kaikki sähköisesti ja vanhoja "työaikalakanoita" elätellään siinä rinnalla ihan varmuuden vuoksi vaan.

ajankohtaista...

Väitän, että olemme ajautuneet tielle, jossa entistä vähemmän työajasta kohdistuu siihen aitoon tekemiseen, jota työnantaja haluaisi työntekijän tekevän.

Työn kuormittavuus on ollut tietyillä toimialoilla ja -paikoilla erittäin suurta. Työaika-pankkeihin on ladattu jopa 200 tuntia ylitöitä. Tämä merkitsee sitä, että henkilöstö ei tule tietyissä tilanteissa riittämään. Ilmavoimissa on ollut myös tyypillistä, että jokin tehtävä, organisaation koulutus tai vastaava tehdään projektina. Tällöin kootaan ilmavoimallisesti osaavia henkilöitä projektiin noin 50 %:n työpanoksella. Tuon varsinaisesta työstä puuttuvan 50 %:n osuuden hoitaa työpisteessä "joku muu". Sotilaallisten harjoitusten osuus on lisääntymässä, jolloin entistä enemmän tulee seurata harjoituksen aikana pidettävää lepoaikaa. Hyvällä työn suunnittelulla ja johtamisella työuupumusta voidaan ehkäistä ja sen myötä syntyneitä sairaustapauksia vähentää – nyt kaivataan sitä esimiehen vastuuta.

Luottamusmiesosaaminen on parasta, mitä jäsenmaksulla saa

Ilmavoimien luottamusmies- ja yhteistoimintaorganisaatio on runkohenkilöstön osalta pysynyt joukko-osastoissa lähes muuttumattomana usean vuoden ajan, mikä on ollut asioiden hoidon kannalta hyvä asia. Päällystöliiton järjestämä koulutus on kehittynyt huomattavasti viimeisinä vuosina – tietoa ja osaamista löytyy niin työnlaajuuksien kuin sopimustekstien osalta.

Ilmavoimien joukko-osastojen palvelussuhteen ehtojen hallinnollisten päätösten osalta totean, että samantyylliset erehdykset ovat toistuneet aika ajoin henkilöstövaihdosten myötä. Olisi hyvä, jos saisimme epäselvyydet ratkaistua paikallistasolla tai sitten viimeistään Ilmavoimien esikunnassa normaalin keskustelun ja konsensuksen kautta. Neuvottelumenettely on raskas kone käynnistää ja usein tuo haettavan ratkaisun päätöksen vaade on rahallisesti murto-osa prosessin kokonaiskuluista.

Pitäkää paikallinen luottamusmiehenne ja yt-edustajanne tietoisena kentällä tapahtuvista asioista. Aina on helpompaa selvittää haasteita etukäteen kuin jälkikäteen. Päällystöliiton ilmavoimalliset henkilöstöedustajat löydätte liiton jäsenivustolta. He ovat parasta, mitä jäsenmaksulla saa - tiedän.

Luottamusmies, kapteeni Anssi Komulainen on tyytyväinen osaamisen oikeaan kohdentumiseen.

Karjalan lennoston toiminta on lähtenyt käyntiin ryminällä

Teksti: Juha Susi Kuva: Puolustusvoimat

Uusi organisaatio lähti käyntiin ryminällä. Paikallisten toimijoiden mukaan se on kuvaavin termi siirryttäessä uuteen organisaatioon. Muutos näkyy toimintojen lisääntymisenä.

Henkilöstö pääsi osallistumaan uudistuksen valmisteluun hyvin. Ammattikunnan osaamista arvostetaan ja se on näkynyt annetuissa tehtävissä, joita hoidetaan.

- Uudistuksen yhteydessä henkilöjärjestöt haluttiin mukaan suunnitteluun. Annoimme lausuntoja ja niiden sisältö huomioitiin suunnittelun edetessä, toteaa yhteistoimintaelimen jäsen, yliluutnantti **Petri Huttunen**.

Organisaatio toimii nyt siinä kokoonpanossa, johon se on suunniteltu. Opistoupseereilta poistuneet tehtävät ovat siirtyneet yhteistoimintahengen mukaisesti muille henkilöstöryhmille.

- Avoimet opistoupseerien tehtävät ovat olleet haussa ja mikäli niihin ei ole löytynyt päteviä hakijoita, ovat ne perustellusti siirtyneet esimerkiksi aliupseereille. Vastavuo- roisesti opistoupseereille on tarjoutunut

vaativampia tehtäviä, toteaa Huttunen. Suunnittelutyön keskeinen ajatus on ollut osaamisen oikea kohdentuminen. Karjalan lennosto voi todeta onnistuneensa työsään.

- Opistoupseereiden osaaminen on kohdennettu oikein. Tässä vaiheessa olemme pysyneet toimimaan suunnitelman mukaisesti. Tällä hetkellä erilaisissa koulutuksissa on paljon henkilöstöä, mikä näkyy päivittäisessä työssä. Aina ei ole riittävästi tekeviä käsiä, toteaa käyttölentueen Hornet-jaoksen johtaja, kapteeni **Anssi Komulainen**.

- Saimme uutta osaamista Karjalan lennoston ulkopuolelta. Meille siirtyi toistakymmentä opistoupseeria niin Ilmavoimista kuin Maavoimistakin, Huttunen täydentää. Uudistuksen yhteydessä virkamiestöinä laaditut kuvaukset eivät ole olleet laadukkaita ja siten ne eivät ole vastanneet todellisuutta.

- Niihin tulee jatkossa paneutua tarkemmin. Tehtäväkuvaukset tulee saada vastaamaan ja kuvaamaan oikeasti sitä, mitä henkilöt tekevät työkseen, varaluottamusmiehenä toimiva Komulainen edellyttää.

Puolustusvoimauudistus ei ollut vain organisaatiomuutos, vaan samalla myös toimintatapoja päivitettiin. Vanhojen toimintatapojen elättäminen uusien rinnalla kuormittaa niin yksittäistä henkilöä kuin koko organisaatiotakin.

- Organisaation toiminta hakee vielä hiukan muotoaan. Osin tieto kulkee vanhan organisaation mukaisesti, tutut henkilöt hoitavat asioita keskenään. Ajan saatossa uskon, että suunnitellun organisaation mukainen komentoketju ja tiedonjako menevät suunnitellusti, Komulainen uskoo.

- Olen myös törmännyt samaan, Huttunen täydentää.

Toimia on jalkautettu yksiköihin, koska esikunnilla ei ole henkilöstöä hoitamaan aivan kaikkia asioita.

Molemmat henkilöedustajat kiittävät Päälystöliiton antamaa apua edunvalvontatyössä.

- Jäsensivut, koulutuskurssit ja Päälystölehdet takaavat oikean tiedon, Komulainen kiittelee.

- Toivon myös riittävästi joukko-osastovierailuita, joissa oikeaa informaatiota voidaan tarjota niin esimiehille kuin jäsenistölle, Huttunen esittää toiveenaan.

Ohjaaja työssään

Teksti: Juha Susi Kuva: Samuli Vahteristo

Kapteeni **Jarkko Annila** on loistava esimerkki siitä, kuinka vuosien saatossa kartutettua osaamista ja ammattitaitoa hyödynnetään organisaatiossa. Annila toimii ilmataistelulennonopettajana Karjalan lennostossa.

- Kalustona on F-18, jolle minulla on kertynyt yli 2 000 lentotuntia. Päätehtävänäni on opettaa nuorempia Hornet-lentäjiä ilmatistelun ihmeelliseen maailmaan. Omaa kokemustani pystyn hyödyntämään päivittäisessä työssä niin lennonopettajana kuin isompien harjoitusten suunnittelutyössäkin, Annila avaa tehtävänsä.

- Myös työnantaja tuntuu arvostavan osaamistani ja pyrin omalla toiminnallani olemaan luottamuksen arvoinen joka päivä. Tarkoitan tällä pientenkin asioiden hoitamista niin hyvin kuin osaan, Annila kertoo

työkuvastaan ja suhteestaan työnantajaan. Ohjaajien osalta puhutaan erikoisosaamisesta, joten Puolustusvoimauudistus ei juuri vaikuttanut tehtävien sisältöön.

- Omaan työnkuvaani uudistuksella ei ollut suurta vaikutusta. Pirkkalasta siirtyi useita HN-ohjaajia Rissalaan ja tämä toi työyhteisöön mukavaa lisäväriä. Palveluspaikkakunnan muutos koski myös muutamia opistoupseeri-ohjaajia.

Päälystöliiton tarjoamia edunvalvontapalveluita Annilan ei ole juurikaan tarvinnut hyödyntää.

- Tarvetta ei syntynyt. Sen sijaan seuraan tiiviisti Päälystölehteä ja liiton nettisivuja. Syy on se, että oma eläköitykseni tapahtuu ensi vuoden alkupuolella ja kaikki eläkettä koskevat asiat kiinnostavat tällä hetkellä paljon.

Kapteeni Jarkko Annilalla on sellainen tunne, että työnantaja kyllä osaa arvostaa opistoupseeriston osaamista.

Satakunnan lennosto tukee, turvaa, tutkii, taistelee ja kehittää

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Otsikko kiteyttää tiiviissä muodossa Satakunnan lennoston tehtävät. Päämäärät ovat ylevät ja tavoiteltavat. Henkilöstö tekee varmasti parhaansa, että joukko-osastolle määrätyt tehtävät tulevat hoidettua. Ihan helppoa se ei ole, sillä Puolustusvoimauudistuksen muutosten myllerryksen jälkeen ei olla vielä pilvien yläpuolella auringonpaisteissa, mutta monet asiat ovat edenneet hyvin.

Suurimpana haasteena ovat uudistukseen liittyvät eri organisaatioiden lopettamiset ja siirtämiset, Hävittäjälentolaivueen ja Pääjohtokeskuksen lakkauttamiset, henkilöstön siirrot uusiin joukko-osastoihin, irtisanoutumiset ja irtisanomiset sekä niistä aiheutuneet ongelmat yksittäisille henkilöille.

Luottamusmies **Petri Mikkola** näkee lähitulevaisuuden isona kysymysmerkinä eri organisaatioiden henkilöstöressurssipulan, joka aiheuttaa työssä jaksamisen isoja haasteita.

- Tietysti eri yksiköiden tehtävät ja vastuut hakevat uomiaan ja hyviä käytänteitä eikä kaikille ole vielä selvää, mitkä asiat ja tehtävät kuuluvat toisille organisaation osille niin lennostossa, ilmavoimien muissa organisaatioissa sekä Logistiikkalaitoksessa ja sen osissa. Uusien toimintatapamallien vaikiutuessa työkuormakin venenee.

Satakunnan lennostosta siirtyi muihin organisaatioihin noin 170 henkilöä ja sinne tuli muista organisaatioista noin 130 henkilöä. Tulijoista suurin osa siirtyi Ilmasotakoulun Tukilentoalivueesta sen siirtyessä Satakunnan lennoston alle sekä Ilmavoimien materiaalilaitoksen koelentokeskuksesta, joka Ilmavoimien esikunnan Ilmataistelukeskuksen kanssa integroitiin uusimuotoiseen Satakunnan lennostoon. Lähtiöistä suurin osa siirtyi Hävittäjälentolaivue 21:n ja Lentokonekorjaamon loppumisen myötä Karjalan lennostoon ja Lapin lennostoon sekä Pääjohtokeskuksen loppumisen myötä Ilmavoimien operaatiokeskukseen ja muihin Pääjohtokeskuksiin.

Satakunnan lennostossa palvelee tällä hetkellä noin 360 palkattua henkilöä. Opistoupseereita on 60, joista neljä on tällä hetkellä ylivahvuustehtävässä.

- Lennostosta muualle siirtyi 36 opistoupseeria. Siirrot tapahtuivat vaiheittain, eli ensimmäinen aalto oli 3. Pääjohtokeskuksen lakkauttaminen, missä henkilöstösiirrot tapahtuivat kolmessa eri vaiheessa. Toinen aalto oli hävittäjätoiminnan siirto nykyisiin joukkoihin ja tämä siirto tapahtui pääsääntöisesti yhdessä vaiheessa. Meille Satakunnan lennostoon muualta siirtyi 17 opistoupseeria, kertoo henkilöstösektorin johtaja **Mikko Tanttari**.

Organisaatioiden suorituskyyvyt ja suorituskyyvaateet mm. lentokaluston kunnossapidon osalta määriteltiin selkeästi. Opistoupseereiden siirrot muihin joukko-osastoihin suunniteltiin osaaminen edellä Hävittäjälentolaivueen ja Lentokonekorjaamon lakkauttamiseen liittyen ja pääsääntöisesti henkilölle löytyi osaamistaan vastaava tehtävä uudessa joukko-osastossa.

- On selvää, että näin suuressa muutoksessa ja valtavassa hallinnollisessa työssä eivät esimerkiksi kaikki OTV-palkkauksen tehtäväkuvaukset vastaa todellisia tehtäviä. Kokonaisuuden hallinta virkaehtosopimuksiin liittyvissä muuttokorvausasioissa on ollut haasteellista, koska meille siirtyi henkilöstöä useasta joukosta ja eri aikaan. OTV-palkkauksen mukaisia tehtävänkuvauksia korjataan koko ajan vastaamaan niitä tehtäviä, mitä henkilö todellisuudessa hoitaa. Kokonaisuus on kuitenkin kunnossa ja tilanne hallinnassa, yliluutnantti Tanttari kertoo.

Työssä jaksamiseen on panostettava

Tehtävät lentokaluston ja johtamisjärjestelmälaitosten kunnossapidon sekä tukeutumisvaateiden osalta ovat matkan varrella tarkentuneet ja osittain lisänneet työkuormaa lennoston yksiköissä. Kapteeni Mik-

kolan mielestä ylivahvuushenkilöstö on helpottanut työkuormaa erityisesti normaaliolojen lakisääteisten tehtävävaateiden osalta.

- Ylivahvuushenkilöt poistuvat kokoonpanosta vuoden lopussa, ja toiminnan jatkuessa tehtävät hoidetaan ilman ylivahvuushenkilöiden työpanosta ja osaamista. Jatkossa yksikköjen työn suunnitteluun on paneuduttava entistä täysipainotteisemmin, jotta myös omat ns. normaaliajan tehtävät tulee suoritettua ilman henkilöstön uupumista. Jatkossa lennoston onkin kiinnitettävä entistä enemmän huomiota työssä jaksamiseen.

Mikkolan mukaan lisääntyneiden tehtävien myötä on jo jouduttu priorisoimaan tehtäviä ja henkilöstön koulutustapahtumia.

- Näin olemme saaneet meille osoitetut kasvaneet tehtävävaateet suoritettua. Vali-

tettavasti monessa yksikössä ei ole ehditty päivittämään normeja ja ohjeita uuteen lennoston organisaatioon. Monen eri yksikön sulautuminen uusimuotoiseen Satakunnan lennostoon ja eri toimintatapojen yhteensovittaminen vievät aikaa, jotta hyvät käytännöt ja toimintatavat saadaan omaksuttua. Mikkola kuitenkin uskoo vahvasti, että ensi vuoden puolella uusimuotoinen Satakunnan lennosto on kasvukivut selättänyt ja toiminta hakenut oikeat rajat ja linjat.

- Onhan lennostolla osaava henkilöstö, nykyaikaiset toimintatavat sekä suorituskykyinen kalusto, Mikkola listaa uskonsa takuut. Hänen mukaansa Puolustusvoimauudistus ei olisi onnistunut ilman avointa työilmapiiriä sekä työnantajaedustajien ja eri henkilöstöjärjestöjen edustajien kesken tehtyä tiivistä yhteistyötä. Ilmavoimien, Utin jääkäriyrykmentin ja Logistiikkalaitoksen asian-

Uudistukset Ilmavoimissa toivat monia haasteita ratkottavaksi. Kapteeni Petri Mikkolan, yliluutnantti Mikko Tanttarin ja yliluutnantti Marko Niemisen mukaan yhteistyön voimalla isompiin ja pienempiin arjen ongelmiin löydetään ratkaisut.

tuntijaorganisaatioissa puhalletaan myös samaan hiileen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi – haasteita on, mutta yhdessä ne ratkotaan.

- Puolustusvoimauudistuksessa siirtymään joutuneiden henkilöiden osalta toivon, että Päälystöliitto edelleen jatkaa eri tukimuotojen kehittämistä työnantajan kanssa niin hajautetun työn, etätöiden kuin joustavien työaikamuotojen ja kotimatkojen korvattavuuden osalta.

Lapin lennostossa on tekemisen meininki

Teksti ja kuvat: Puolustusvoimat ja Samuli Vahteristo

Lapin lennoston ensisijaisina tehtävinä ovat maamme alueellisen koskemattomuuden valvonta ja turvaaminen. Lennoston päättökohhta on Rovaniemellä, mutta sen toimipisteet on hajautettu eri puolille Pohjois-Pohjanmaata, Kainuuta ja Lappia. Lennoston asema vahvistui Puolustusvoimaudistuksen myötä, kun lisää Hornet-kalustoa ja henkilökuntaa siirtyi Rovaniemen varuskuntaan. Resurssien kasvu ja kaluston modernisointi merkitsevät henkilöstölle entistä vakaampia työpaikkoja ja mahdollisuuksia työuralla kehittymiseen.

Ukrainan tilanne ja Itämeren alueella tapahtuneet Suomen ilmatilan alueloukkaukset sekä vilkastunut eri maiden lentotoiminta maamme rajojen tuntumassa ovat työllistäneet myös Lapin lennoston henkilöstöä.

- Olemme kantaneet osamme ilmapuolustuksen vastuista. Hornet-hävittäjiä, ohjaajia ja lentoteknistä henkilökuntaa on ollut ajoittain Etelä-Suomen eri tukikohdissa hälytystai valvontalentotehtävissä, kertoo lennoston komentaja **Jukka Ahlberg**.

Hänen mukaan Hornet-kaluston lentotuntien määrä on kasvanut viime vuodesta noin 40 %. Lentotuntimäärän nousu johtuu pääosin organisaation tiivistämisestä

(PVUUD) aiemmasta kolmesta hävittäjälennostosta kahteen sekä sen lisäksi lähialueen vilkastuneesta lentotoiminnasta.

Yhteistyö tuo monia etuja

- Harjoittelemme myös yhdessä Ruotsin ja Norjan ilmavoimien kanssa lähes viikoittain sekä omassa että naapurimaittemme ilmatilassa ja osallistumme isoihin kansainvälisiin harjoituksiin mitataksemme osaamistamme ja kehitteäksemme toimintaamme. Eversti Ahlberg painottaa, että yhteistyö Ruotsin ja Norjan naapurilennostojen kanssa on havaittu kustannustehokkaaksi tavaksi järjestää monipuolisia ilmataisteluharjoituksia kotitukikohdista käsin.

- Harjoituksen jälkeen harjoituksen johtaja antaa palautteen videoiden välityksellä. Harjoituksen johtovastuu vaihtuu ennakosuunnitelman mukaan. Tämä kolmen maan yhteisharjoittelu on erittäin tehokasta, taloudellista ja samalla saamme arvokasta kokemusta eri hävittäjätyypeistä vastustajina ja tarvittaessa kumppaneina.

Lapin lennoston Hornetien ilmasta maahan -iskukykyyn liittyvää elinkaaripäivitystä tehdään koko ajan, yli puolet koneista on jo päivitetty. Sen jälkeen hävittäjät pystyvät ampumaan erilaisia ohjautuvia pommeja

sekä ohjuksia ilmasta maakohteisiin.

- Ilmasta maahan -vaikuttamiskyvyn myötä puolustushaarojen yhteisoperaatiokyky kehittyi merkittävästi. Kesäkuussa Rovajärvellä suoritettu ensimmäinen asejärjestelmän kokeilu onnistui yli odotusten. Organisaatio, koneen järjestelmät ja aseet toimivat suunnitellulla tavalla ja täyttivät asetetut suorituskykyvaatimukset, Ahlberg kertoo.

Hänen mukaansa ilmalavontakalusto on myös kunnossa ja sekin paranee huomattavasti, kun kaukovalvontatutkien päivitys on saatu suoritettua loppuun ja uudet keskivalvontatutkat saadaan otettua koko laajuudessaan käyttöön. Varuskunnalliset toiminnotkin ovat hyvät ja sitä tukee laaja yhteistyökumppanien verkko. Kasarmit on peruskorjattu ja syksyn aikana väliaikaistiloissa toimiva terveysasema siirtyy vasta valmistuneisiin tiloihin Someroharjulle.

Erityisen merkittävänä ja kustannustehokkaana Ahlberg pitää Rovaniemen lentoaseman ja lentokentän kanssa tehtävää yhteistyötä.

- Toimimme siviili-ilmailun kanssa rinta rintaan ja vastaamme puoliksi kuluista. Esimerkiksi kentän hoito- ja pelastuspalvelu on huomattavasti tehokkaampaa tämäntapaista järjestelyllä.

Poikkeustilanne lisää työkuormaa

Kasvanut lentotuntien määrä on merkinnyt koko henkilöstölle työmäärän kasvua. Ahlbergin mukaan on ollut ilahduttavaa todeta, miten ammattitaitoista, vastuuntuntoista ja venymiskykyistä henkilöstö tässä poikkeuksellisessa tilanteessa on ollut.

Ilmavoimien F-18 Hornet -monitoimihävittäjä ilmasta maahan -aseistuksella varustettuna. Kuva: Puolustusvoimat

Opistoupseerien urapolku pyritään eversti Jukka Ahlbergin mukaan turvaamaan jatkossakin, sillä ainakin tämän vuosikymmenen loppuun eläkkeelle siirtyneiden opistoupseereiden vaativimmat tehtävät pyritään täyttämään opistoupseerilla, jos pätevä hakija löytyy.

- Suuresta työmäärästä huolimatta koneiden lentokelpoisuus on noin 5 % korkeampi, kuin viime vuonna. Jotenkin olen aistunut työpisteissä kiertäessäni, että poikkeusoloja muistuttava lentotoiminta on tuonut todentuntuisen tekemisen meininkiä työpisteille. Kiitos tästä venymisestä kuuluu jokaiselle.

Liiallista työkuormaa ja sen myötä syntyvää mahdollista uupumista pyritään ehkäisemään työaikaseurannalla. Ylityötä tulee väkisinkin joillekin. Osa tehdystä työstä laitetaan työaikapankkiin ja niitä puretaan työtilanteiden sallimissa puitteissa. Työuupumistapauksia ei ole ollut. Henkilöstöko-
koonpanon 428 tehtävästä on 10 avoinna. Paikkoja on tarjolla yhdelle siviilille, yhdelle erikoisupseerille ja kahdeksalle upseerille. Opistoupseeritehtäviä on 80 ja ne ovat kaikki täynnä.

- Selvä takaisku oli se, että emme saaneet Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä kokeneita opistoupseereita ja lentotekniikan osaajia siirtymään Pirkkalasta Rovaniemelle. Tulijoita oli vain yksi, vaikka sopivia tehtäviä olisi ollut 10.

Opistoupseerien urapolku pyritään Ahlbergin mukaan turvaamaan jatkossakin, sillä ainakin tämän vuosikymmenen loppuun eläkkeelle siirtyneiden opistoupseereiden vaativimmat tehtävät pyritään täyttämään opistoupseerilla, jos pätevä hakija löytyy.

- Eläkkeelle siirtyä vuosikymmenen loppuun mennessä puolet nykyisin palve-

luksessa olevista. Pääosa lennoston opistoupseereista palvelee OTV 6B-, 7-, 8-luokissa. Olemme aloittaneet määrätietoisesti kouluttamaan aliupseereista seuraajia opistoupseereille, mutta tarvittavan työkokemuksen ja itsenäiseen työskentelyyn tarvittavien lupakirjojen hankkiminen vie muutamia vuosia. Osa opistoupseerien tehtävistä siirtyy myös upseereille ja erikoisupseereille.

Ahlbergin mukaan lennostossa toimitaan avoimessa ja vuorovaikutteisessa ilmapiirissä.

- Tapaan eri henkilöstöryhmien edustajia ajoittain ja oveni kynnyksellä on matala - jos kenkää puristavia asioita on, ne kannattaa tulla avoimesti kertomaan.

Ahlberg vihjaa, että Rovaniemelle siirtyväälle pystytään järjestämään varmasti tarpeiden mukainen asunto yhteistyössä Palvelukeskuksen kanssa. Samalla hän toteaa, että Lapin lennosto on tulevaisuudessakin vakaa ja varma palveluspaikka.

- Tietoisuus varmasta työpaikasta antaa lennostossa palveleville tietyn perusturvallisuuden ja samalla mahdollisuuden keskittyä työtehtäviensä hoitamiseen ja ammattitaitonsa edelleen kehittämiseen. Rovaniemen seutu pystyy tarjoamaan monia mahdollisuuksia täysipainoiseen elämään työajan ulkopuolella.

Lapin lennosto

- Kouluttaa palkattua henkilöstöä, reserviläisiä ja varusmiehiä ilmapuolustuksen eri tehtäviin. Lapin lennostossa palvelee ainoastaan erikoiskoulutettavia varusmiehiä. He palvelevat apumekaanikkoina, johtokeskus/taistelunjohtoaliupseereina, CE- kuljettajina tai ilmataisteluasemien miehinä. He kaikki saavat peruskoulutuksen ennen Rovaniemelle siirtymistä Ilmasotakoulussa Tikkakoskella.

- Työllistää tällä hetkellä noin 428 ilmapuolustuksen ammattilaista eri puolilla Pohjois-Suomea. Suurin osa henkilöstöstä työskentelee päätukikohdassa Rovaniemellä, mutta työntekijöitä on sijoittunut myös tutka-asemille ja Oulun lentotukikohtaan.

Rovaniemen varuskunta

- Rovaniemen varuskunta sijaitsee Someroharjulla, noin kymmenen kilometrin päässä Rovaniemen kaupungin keskustasta.

- Rovaniemen varuskuntaan kuuluvat Lapin lennosto ja sen tutka-asemia ja lentotukikohtia Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa ja Lapissa sekä Puolustusvoimien tiedustelulaitoksen osat.

- Lisäksi varuskuntaan kuuluvat Jääkäriprikaatin Rovaniemellä toimivat osat eli Rovaniemen ilmatorjuntapatteristo, Lapin aluetuomisto, Lapin sotilassoittokunta ja Jääkäriprikaatin huoltokeskus 2.

- Logistiikkalaitoksen toimintoista varuskuntaan kuuluvat 3. Logistiikkarykmentin Pohjois-Suomen varasto-osasto, Logistiikkalaitos/Rovaniemen terveysasema ja Puolustusvoimien johtamisjärjestelmakeskus.

- Rovaniemen varuskunnassa toimivat lisäksi seuraavat tuki- ja yhteistyöorganisaatiot tai niiden osat: Millog Oy:n Rovaniemen toimipiste, Leijona Catering - varuskuntaravintola Somero, Puolustushallinnon rakennuslaitos - Rovaniemen palvelupiste, Rovaniemen Sotilaskotiyhdistys Ry, Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK)

Puolustusvoimauudistus toi lisää työkuormaa

Teksti ja kuvat: Samuli Vahteristo

Heikki Romppainen, Juha-Pekka Koskinen ja Pentti Kormanen pohtivat kapteeniporukalla Lapin lennostossa palvelevien opistoupseerien tulevaisuuden näkymiä.

Puolustusvoimauudistuksen muutokset ovat tuoneet monille Lapin lennoston työntekijälle uusia työn tekemisen malleja ja lähes jokaisen päivittäinen työrutiini on muuttunut. Työkuorma on myös kasvanut lisääntyneen lentotoiminnan ja Puolustusvoimauudistukseen liittyvien muuttuvien tekijöiden johdosta.

Luottamusmies **Pentti Kormanen** mukaan töitä pusketaan hyvässä hengessä ja toinen toistaan tukien.

- Kokonaisuutena Puolustusvoimauudistus meni opistoupseerien kohdalla hyvin. Pääsääntöisesti opistoupseereiden tehtävät ja osaaminen kohdentuivat siten, että lennosto ja puolustusvoimat hyötyvät kokeneiden osaajien työpanoksesta täysimääräisesti. Näin pitäisi kapteeni Kormanen mukaan olla jatkossakin. Ilmassa on kuitenkin ollut vähän merkkejä siitä, että opistoupseerien vaativampia tehtäviä ollaan siirtämässä muille henkilöstöryhmille.

- Mielestämme opistoupseerien vankka

osaaminen ja ammatissa hankittu laaja kokemus kannattaa hyödyntää jatkossakin. Jos urapolkuja tukitaan, se vaikuttaa väistämättä opistoupseeriston palvelusmotivaatioon ja sitä kautta työntäjän saaman työpanoksen tuloksellisuuteen. Miksi osamista pitäisi jättää hyödyntämättä?

Kormanen mielestä Puolustusvoimauudistuksen aiheuttama työkuorma vähenee, kun uudet toimintatapamallit otetaan käyttöön täysimääräisesti. Hänen mielestään liian usein organisaation eri tasoilla koetaan pitää vanhoista toimintatavoista kiinni.

- Työkuorma on joidenkin henkilöiden kohdalla raskas ja sitä meidän pitäisi osata jakaa. On tietysti selvää, että uusien toimintatapamallien hioutuminen vie aikansa.

Jatkossa vuosikello säätelee logistiikka-alaa

Materiaali- ja täydennyspäällikkö, kapteeni **Mika Satta** puurttaa työpöytänsä äärellä joukko-osaston materiaalivirtojen suunnit-

telun ja hallinnoinnin parissa. Hänenkin työpanoksensa kohdentuu Puolustusvoimauudistuksen tuomiin muutoksiin. Parhaillaan hän työstää lennoston materiaalihallinto-ohjetta Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen laatiman uuden materiaalinhallintonormin pohjalta.

- Logistiikkalaitos ohjaa joukko-osastojen työtä ja olemme pariin otteeseen olleet koulutustilaisuuksissa. Sen lisäksi vaihdamme ajatuksia videoneuvotteluissa. Työn kuluessa on syntynyt Puolustusvoimien materiaalihallinnon vuosikello, jossa on kirjattuna joka kuukaudelle vuoden tärkeimmät toimenpiteet.

Lapin lennoston varastotilat ovat valtavan materiaaliensa nähtäessä tyydyttävät. Tilanne helpottui hieman, kun uusi pressuhalli saatiin käyttöön.

- Suurimpana ongelmana on se, että meillä ei ole huoltokeskusta, ja nyt esimerkiksi kuljetuspuoli kantaa ison vastuun monien asioiden hoitumisesta. Heillä työvoimaa

on todella vähän, eikä mm. varusmiehiä ole käytettävissä aputyövoimana.

Kapteeni Sattan mielestä esikuntatehtävien status kärsi arvonalennuksen Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä. Hän epäilee, että jatkossa rekrytointi esikuntatehtäviin vaikeutuu.

- Monet esikuntatehtävät vaativat laajaa kokemusta ja osaamista. Se näkyy vain osittain nykyisissä tehtäväluokituksissa. Minusta tuntuu, että keskushallintotason OTV-luokitajat tasapäistävät saman alan tehtäviä, vaikka niissä voi olla joukko-osastosta riippuen suuriakin eroja.

Satta on päättänyt kuitenkin hoitaa tehtäviään pystyssä päin aina reserviin siirtymiseen saakka.

- Mitat täyttävää seuraajaa ei vielä ole tiedossa. Tosin oma lähtölaskenta alkaa vasta parin vuoden kuluttua. Lennosto on ollut hyvä palveluspaikka ja hyvillä mielin tässä työtä puurretaan.

Kokemuspääomaa ei saa hukata

Kapteeni **Heikki Romppainen** toimii korjaamolentueen varapäälikönä. Hän huolehtii siitä, että korjaustoiminta ja huollot sujuvat kitkatta. Puolustusvoimauudistuksen myötä lisääntynyt Hornet-kalusto toi lisää työtä. Lentotekniikan kokeneita osaajia ei siirtynyt lennoston odotettua määrää, mikä johti henkilöstön nuorennusleikkaukseen. Tämä puolestaan lisäsi kokeneiden osaajien työkuormaa.

- Käyttöhuoltopuolen henkilöitä on kokonaisvahvuuteen nähden iso määrä eri kursseilla ja koulutustilaisuuksissa. Korjaamolentueen onkin pitänyt ajoittain tukea käyttölentuetta. Korjaustoimintaa on pitänyt hoitaa myös etelän tukikohdissa päivystäville koneille ja sotaharjoituksissa tarvitaan henkilöstöämme. Ylityökuorma on kuitenkin ajoittaista, Romppainen kertoo. Työtilat ovat Romppaisen mukaan ajanmukaiset ja henkilöstö motivoitunutta, joten siinä suhteessa asiat ovat hyvällä mallilla. Korjaamolentueessa työskentelee hänen lisäkseen kolme opistoupseeria. Kaikkiaan lentotekniikan parissa eri lentueissa työskentelee noin 20 opistoupseeria.

Romppaisen mukaan hänen varapäälikön pestinsä on yksi lentotekniikan alalla toimivan opistoupseerin urapolun ”tappipaikoista”. Myös JSA-tehtävissä palvelevat nuoret, maisteritutkinon suorittaneet upseerit ovat kiinnostuneet korjaamolentueen varapäälikön paikasta.

- Olisi opistoupseerien kannalta harmillista, jos paikka täytettäisiin jatkossa nuorella upseerilla. Samalla suljettaisiin motivaatiota antava opistoupseerin urapolku. Se merkitsisi myös lennostolle pitkän ajan

Jatkossa kapteeni Mika Sattan työrytmiä tahdittaa Logistiikkalaitoksen laatimaa vuosikelloä.

kuluessa syntyneen vankan ammatti- ja kokemuspääoman hukkaamista, Romppainen painottaa.

Tiedottamisesta iso plussa

Kapteeni **Vesa Näätänen** hoitaa henkilöstöhallinnon asioita teknisessä keskuksessa. Hänen tehtävänsä on huolehtia henkilöstön käytösuunnittelusta niin, että kaikki teknisen keskuksen käytännön toimet sujuvat pääjohtokeskuksessa saumattomasti ja toimintojen ylläpito on varmistettu. Puolustusvoimauudistus lisäsi Näätäsen hoitaman sektorin työtä melkoisesti, mutta lisähenkilöstöäkin saatiin kantamaan vastuuta työmäärästä.

- Lennostomme tehtäviä päivitettiin Puolustusvoimauudistuksessa ja vastuita tuli lisää. Se oli selvää plussaa joukko-osastolle. Jokaisella on työtä riittämiin. Omalta osaltani yritän vähentää työkuorman tuomaa haittavaikutusta kuntoliikunnan avulla. Kun fyysinen puoli on kunnossa, niin silloin pääkoppakin pysyy kunnossa.

Näätäsen mukaan osaajien löytyminen oman työsektorin opistoupseereille tulee hoitaa ajoissa.

- Vie useamman vuoden ennen kuin uusilla toimijoilla on tarvittava osaaminen ja lisenssit taskussa.

Näätänen haluaa antaa ison plussan lennoston tiedottamisesta Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä.

Kapteeni Vesa Näätänen haluaa antaa ison plussan lennoston tiedottamisesta Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä.

- Silloinen esikuntapäällikkö **Pekka Haavikko** hoiti asian mallikkaasti, ja liiton nettisivuilta ja Päälystöllehdestä saimme ajantasaista tietoa. Emme olleet missään vaiheessa epätietoisia tai tyhjän päällä - tästä kiitos.

Opettajakierto kurittaa perheellistä

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Esa Vanhanen

Luutnantti **Petri Pohjonen** (50 v) lähes neljäksi vuodeksi vennynt pesti Ilmasotakoulun aseryhmän opettajana päättyy joulukuun alussa. Silloin hän palaa takaisin omaan joukko-osastoonsa Satakunnan lennoston ja pääsee viettämään normaalia perheenisän arkea Ylöjärvellä. Pohjonen on yksi ”opistoupseeri-reppureista”, joita Ilmavoimissa ilmoitetaan olevan runsaat 50. Todellinen määrä lienee vielä suurempi, sillä em. lukuun sisältyvät vain ne ou:t, jotka ovat palvelleet ”reppureina” alle kaksi vuotta.

- Kokemus on avannut silmiä opetustyöhön ja pakottanut perehtymään perinpohjaisesti oman alan aiheisiin. Tässä vaaditaan paljon pohjatyötä, mikä ei välttämättä näy aina päällepäin, Pohjonen kertoo.

Pohjonen pakkosiirrettiin opettajatehtävään 1.1.2012 alkaen ensin Ilmavoimien teknilliseen kouluun Halliin ja Puolustusvoimauudistuksen jälkeen Tikkakoskelle perustettuun Ilmasotakouluun. Hän ei kaunistele opettajakiertoon liittyvän pakkosiirron aiheuttamia tunteja.

- Pakkosiirto on karsea homma perheelliselle, meille se oli pienoinen shokki. Ja minun kohdalle pakkosiirto osui kaksi kertaa.

Lapset harrastavat aktiivisesti urheilua ja molemmilla on 5–6 harjoituskertaa/vko. Onneksemme isovanhemmat asuvat lähellä ja pystyvät tukemaan vaimoa ja lapsia. Meidän piti hankkia toinen auto ja toinen asunto. Vaatiluokkani kyllä nousi pykälällä mutta ei se kata läheskään syntyneitä lisäkustannuksia, mutta pakkohan tilanteeseen oli sopeutua, Petri Pohjonen toteaa.

Hän toivookin, että opettajakierrossa hyödynnettäisiin enemmän vapaaehtoisia siirtäjiä ja komennusopettajia, jotka kävisivät pitämässä omat oppituntinsa ja harjoituksensa tarvittaessa, mutta voisivat jäädä palvelemaan omaan joukko-osastoonsa. Sotilasopetuslaitoksen opettajan palkkauskinkin kaipaisi parannusta. Pakkosiirrot puolestaan olisi tarpeen rajata kahteen vuoteen takuupalkkauksen säilymiseksi.

- Meillä on oppilaita varusmiehestä lentotekniseen kadettiin, mutta riviopettajan palkkaus ei vastaa työn vaativuutta. Minunkin tapauksessa pakkosiirtoa perusteltiin pitkäaikaisella kokemuksella ja osaamisella.

Etätyömahdollisuuksien parantuminen saa Petri Pohjoselta kiitosta. Opetustehtävien sallimissa puitteissa hän työskentelee Pirkkalassa 4 – 5 päivänä kuukaudessa.

Ilmasotakoulussa opettajana palvelevan luutnantti Petri Pohjonen (oik.) koulutettaviin kuuluu niin varusmiehiä kuin palkattuakin henkilökuntaa. Kuvassa ilmataisteluasemieheksi koulutettavat varusmiehet tutustuivat Pohjosen opastuksella Hornetin ohjuksen laukaisulaitteiston tarkistustoimenpiteisiin.

Vaikea irrottaa jatkokoulutukseen, mutta helppo pakkosiirtää

Peruskurssi 47:n ja PO II:n suorittanut Pohjonen oli muutamia vuosia sitten halukas lisäopintoihin ja ilmoitti halukkuutensa Opistoupseerien jatkokurssille. Oma laivue puolsi opintoja, mutta lennosto ei nähnyt aihetta niihin.

- Minulle kerrottiin, että laivueessa minulle suunnitellut tehtävät eivät vaadi kurssin suorittamista ja että minut voidaan nykyisellä koulutuksella määrätä aina 7-luokan tehtäviin asti. Samaan hengenvetoon todettiin, ettei lennosto halua päästää kokeneita opistoupseereita vuodeksi pois tuotavasta työstä, kun kurssin jälkeen vuosia ei ole vuosia enää montakaan jäljellä.

Ylenemismahdollisuudet tyssäsivät siihen, mutta tätäkin suurempi yllätys oli vielä tulossa.

- Pian tämän jälkeen tuli tieto kolmen/viiden vuoden opettajakomennuksesta Halliin. Hetkeä aiemmin minua tarvittiin tuottavassa työssä lennostossa, mutta silmänräpäyksessä tilanne muuttui pakkosiirroksi toiseen joukko-osastoon, luutnantti Petri Pohjonen ihmettelee.

Satakunnan lennoston käyttö-
huoltolentueen jaoksen varajohtajana palveleva kapteeni **Timo Karinki** on palvelusuransa aikana kokenut opettajakieeron aiheuttamat hyvät ja huonot puolet, kun hänet vuosituhannen vaihteessa pakkosiirrettiin Ilmavoimien teknilliseen kouluun.

- Asuin Nokialla, joten siirto tuntui pakolta. Toisaalta jonkun on aina tietotaitoa välitettävä nuoremmille. Hyvää ammatillisesti oli se, että sain esiintymisvarmuutta ja huolellinen valmistautuminen opetukseen pakotti etsimään laajasti tietoa, mikä puolestaan nosti ammatillista osaamista.

Opettajakiertoon tulisi Karinkin mielestä saada jatkossa palkkauksellista täkyä.

- Se kompensoisi pakkosiirretylle tulevia reppurielämän kustannushaittoja.

Teknillisen koulutuksen siirtyminen Tikka-koskelle voi osaltaan Karinkin mielestä parantaa siirtymishalukkuutta.

- Tikkakoski on ehkä Hallia vetovoimaisempi paikka. Arvelen, että esimerkiksi Kuopiossa nyt palveleville on huomattavasti helpompaa siirtyä Tikkakoskelle kuin Halliin.

Karinkin mielestä opettajakierro ei saa olla liian pitkä.

Opettajatyöstä on ammatillista hyötyä

Teksti: Samuli Vahteristo

- Maksimi on kolme vuotta. Ensimmäinen vuosi menee siihen, että sisäistää opetuksen vaateet.

Satakunnan lennoston Pilatus-jaoksessa varajohtajana palveleva kapteeni **Raimo Saramäki** on myös hoitanut oman leiviskänsä opettajakoulutuksen suhteen.

- Palvelin Ilmavoimien teknillisessä koulussa vajaa neljä vuotta, vuosina 2005 - 2008. Haittapuolien vastakohtana parasta antia olivat esiintymistaidon ja varmuuden koheneminen. Totta kai myös ammatillinen osaaminen koheni huomattavasti.

Saramäen opettajakierroaikaan otettiin ko-
keilukäyttöön komennusmenettely, mutta

kateus tai jotkin muut asiat lopettivat ko-
keilun lyhyeen.

- Olin aluksi komennettuna Halliin, ja se oli erinomainen porkkana, kun komennus-
korvauksilla pystyi kompensoimaan kuk-
karon toiselle paikkakunnalle siirtymisen
menoja – oli millä maksaa. Jatkossa jokin
palkkauksellinen kiihoke voisi lisätä opetta-
jaksi halukkuutta, Saramäki arvelee.

Kapteenit Raimo Saramäki ja Timo Karinki ovat olleet mukana opettajatehtävissä. Kumpikin heistä kokee saaneensa tehtävän myötä lisää ammatillisia valmiuksia.

Maavoimien kalusto- esittely kiinnosti

Teksti ja kuva: Antti Kymäläinen

BMP-2 -rynnäköpanssarivaunun uusi kuosi. Kapteeni Tomi Kalliosaari on ollut mukana vaunun modernisoinnin suunnittelu- ja kehittämistyössä.

Maavoimat esitteli elokuun alussa komentajansa kenraaliluutnantti **Seppo Toivosen** johdolla uudenkarheaa ja modernisoitua panssarikalustoa sekä muuta päivitettyä varustusta. Parolannummella järjestetty tapahtuma keräsi ison joukon median edustajia, joiden suosiollisella avustuksella kalustouutiset levisivät valtakunnalliseen tietoisuuteen.

Pääroolia tapahtumassa esitti Leopard 2 A6 -taistelupanssarivaunu.

- Kun katsotaan kokonaissuorituskykyä, Leopard 2 A6 -hankinta on maavoimille aivan erityisen merkittävä pitkälle tulevaisuuteen, painotti kenraaliluutnantti Toivonen. Puolustusvoimat osti Hollannista 100 vähän käytettyä Leopard-vaunua. Kauppaan sisältyi myös ampumatarvikkeita, varosia ja koulutusvälineitä. Hankintahintaa,

noin 200 M€:a, pidetään edullisena. Vaunut otetaan palveluskäyttöön vuonna 2016 Panssariprikaatissa ja Karjalan prikaatissa. Vaunutyypin koulutus palkatulle henkilöstölle on jo käynnissä.

BMP-2M -rynnäköpanssarivaunu on modernisoinnissa saanut uuden ilmeen ja teknisiä parannuksia. Ajajalle ja ampujalle on asennettu lämpökamerat ja kommunikatiojärjestelmä on uudistettu. Silmiinpistävin muutos on vaunun maastouttamisjärjestelmä. Kylmän panssariteräksen päälle on puettu vihreä balettiasu vaunun havaittavuutta häiritsemään. Maasotakoulun tutkimuskeskuksen panssarisektorissa tutkijapuseerina työskentelevä kapteeni **Tomi Kalliosaari** vakuutti vaunua esitellessään, että pinnoite todella toimii maastoutumisessa.

Kiinnostava kalustouutinen oli Marksman-

ilmatorjuntapanssarivaunun elinkaaren jatkuminen. Tiedot järjestelmän kuolemasta osoittautuivat näin ennenaikaiseksi ja pahasti liioitelluksi. Marksman on nyt istutettu venäläispanssarin sijasta Leopard 2 -alustalle, ja uudistettu järjestelmä tulee palveluskäyttöön ensi vuonna.

Kommentti

Esittelyt vahvistavat uskoa puolustuskykyyn

Teksti: Antti Kymäläinen

Puolustusvoimien johdon mediaesiintymisissä korostuvat usein määrärahojen ja varustuksen puutteet sekä kalustojen vanhenemisaikataulut. Suorituskyvyn ylläpidossa nähdään haasteita sekä lyhyellä että pitkällä tähtäyksellä. Uutiskuvissa kenraalien otsanahat ovat kurtussa. Kenraalien pitää tietysti ollakin huolissaan - muutoin puolustusvoimien välttämättömät tarpeet helposti unohtuvat.

Mutta välillä pitää muistaa kertoa siitäkin, mitä suorituskykyä meillä on. Mitkä asiat ovat hyvällä mallilla vuosia eteenpäin? Muutoin kansalaisten käsitys puolustuskyvystämme voi vääristyä - mistä on viitteitä saatukin. Heinäkuun puolivälissä Suomi-Areenalla julkaistun kyselytutkimuksen mukaan puolet suomalaisista uskoo Suomen kykenevän puolustamaan itseään huonosti tosipaikan tullen.

Vaikka yksittäinen kyselytulos ei tietenkään ole koko totuus, kannattaa puolustusvoimissa tarkastella, miten puolustuskyvystä voitaisiin paremmin tietoa välittää. Tämä on tärkeää, koska kansalaisten henkilökohtaiset kokemukset armeijasta ohenevat. Syitä on monia: varusmiespalveluksen suorittavat ikäluokat pienenevät ja palvelukseen kelpaamattomien osuus kasvaa, kertausharjoituksia on ollut niukasti, naisista valtaosalla ei ole juurikaan kosketusta puolustusvoimiin ja varuskuntaverkoston harventuminen on vähentänyt armeijan näkyvyyttä.

Puolustusvoimien toiminnan ja varustuksen esittelyille on tämän vuoksi entistä suurempi tarve.

Tehtäväni on huolehtia siitä, että matkustaminen on turvallista junassa ja asemilla. Kyse on fyysisestä turvallisuudesta, rautatieturvallisuus ja liikennöintiin liittyvät asiat eivät kuulu vastuualueeseeni. Toimitilaturvallisuustehtäväni käsittävät ohjeistuksen, turvallisuusjärjestelmät ja vartiointin sekä turvallisuushankkeet, tiivistää VR:n matkustaja- ja toimitilaturvallisuudesta vastaava turvallisuuspäällikkö **Pekka Ahola** tehtäväkuvansa.

Ahola aloitti vuonna 2008 yksityisen vartiointiyrityksen palveluksessa vastaten aluksi kohdepäällikkönä Nokia Oyj:n pääkonttorin turvallisuudesta, mutta tehtävät laajenivat pian kattamaan myös Nokian muut pääkaupunkiseudun toimipisteet ja myöhemmin lisäksi yhtiön Tampereen alueen toimitilat. Syksyllä 2012 Ahola siirtyi VR-Yhtymän palvelukseen. Siirtyminen ei ehkä ollut täysin sattumaa, sillä VR:n turvallisuusjohtajaksi oli keväällä valittu entinen Nokian turvallisuusjohtaja.

Vastuullisiin siviiliyritysten turvallisuustehtäviin Pekka Ahola päätyi pitkän puolustusvoimien palveluksen jälkeen. Vuonna 1978 alkanut opistoupseeriura sisälsi kouluttajan, vääpelin ja linjanjohtajan tehtäviä sekä monipuolisia esikuntatehtäviä Uudenmaan jääkäripataljoonassa. Turvallisuusosalta pätevyitymisen kannalta tärkein vaihe oli kuitenkin uran 10 viimeistä vuotta, jolloin Ahola toimi Maanpuolustuskorkeakoulun turvallisuusupseerina ja -päällikkönä.

Kokemusta ja kielitaitoa hänelle karttui myös kansainvälisistä kriisinhallintatehtävistä. Ahola on toiminut joukkueen johtajana UNIFIL-operaatiossa Libanonissa ja pohjoismaisen CIMIC-ryhmän johtajana ISAF-operaatiossa Afganistanissa. Lisäksi Puolustusvoimien palveluksen päättymisen jälkeen ennen siviilitehtäviin siirtymistä Ahola palveli runsaan vuoden sotilastarkkailijana ja henkilöstöupseerina Lähi-idän UNTSO-operaatiossa.

Hyvät muistot puolustusvoimista

- Urani oli mielenkiintoinen. UUDJP ja MPKK olivat loistavia palvelupaikkoja. Minulla oli onni työskennellä hyvien esimiesten alaisuudessa ja työkavereiden keskuudessa vallinneessa erinomaisessa työilmapiirissä, kiteyttää Ahola myönteiset kokemuksensa. Kriha-tehtävistä mieleen on jäänyt toisenlaisiakin tunnelmia.

- Afganistanissa olimme saattamassa autopommi-iskussa menehtyneitä saksalaisia palvelustovereita kotimatalleen. Muistan ajatelleeni, että näissä hommissa kaikki on melko pienestä kiinni.

Aholan nykyiset turvallisuuspäällikön työ-

VR:n turvallisuuspäällikkönä työskentelevä Pekka Ahola kokee, että Puolustusvoimien työkokemuksesta on ollut hänelle hyötyä.

Turvallisuusosaamista arvostetaan siviilissäkin

Teksti ja kuva: Antti Kymäläinen

haasteet liittyvät yhteiskunnan lieveilmiöihin.

- Turvallisuuden kannalta tärkeimpinä ovat tietenkin järjestyshäiriöt ja näiden käsittely sekä ennaltaehkäisy. Kuljetamme vuosittain noin 70 miljoonaa matkustajaa ja on selvää, että turvallisuuttakin uhkaavia tilanteita voi syntyä. Kesäisin taskuvarkaat tuottavat päänvaivaa. Lisäksi kalustoon ja omaisuuteen kohdistuu aika paljon ilkivaltaa ja törhintää, joka aiheuttaa asiakkaillemme lisälaskua, kuvailee Ahola tyypillisiä työssään eteen tulevia tilanteita.

Lieveilmiöistä huolimatta junassa matkustaminen on Aholan mukaan turvallista, nuoremillekin.

- Mikäli nuori tai lapsi joutuu yksin matkustamaan junalla, olisin enemmän huolissani siitä yksinäisestä matkasta asemalta kohti, kuin junassa matkustamisesta.

Pekka Ahola

- 58-vuotias
- Opistoupseeri, kapteeni evp
- VR-Yhtymän turvallisuuspäällikkö (matkustaja- ja toimitilaturvallisuus)
- Naimisissa, kaksi lasta ja kaksi lastenlasta
- Harrastaa veneilyä, moottoripyöräilyä ja laatuaikaa lastenlapsien kanssa

Motto: Poikani, kunpa tietäisit, miten vähällä järjellä maailmaa hallitaan.

Tiedonjano on kova

Teksti: Vt. päätoimittaja Juha Susi
Kuva: Samuli Vahteristo

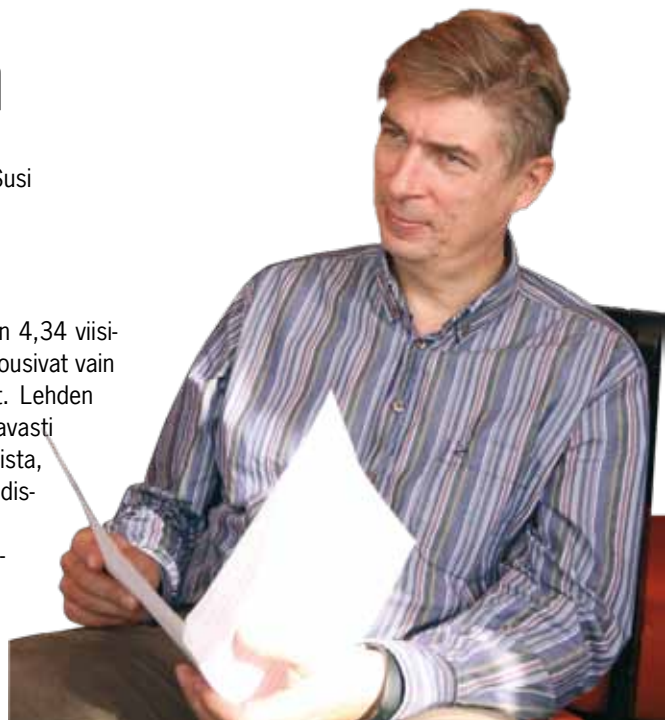
Päälystöliiton toimijat saivat kesälomien aikana useita yhteydenottoja. Yksittäiset jäsenet kyselivät pääasiassa tehtävien vaativuudenarvioinneista, ylenysasioista sekä eläkeratkaisusta. Kyselyille vastattiin yksitellen, kuten jäsenpalveluun kuuluukin.

Mökin laiturilla erästä sähköpostivastausta naputellessa mieleen tuli, eikö enää paikallistasolla kokoonnuta yhteen ja asioita avata kootusti, vaikkapa kahvipöydän ääressä. Tiedotettavat asiat on tarjottu koulutuskursseilla ja nettisivujen jäsenosiossa. Tätä kysyessäni yksittäisiltä jäseniltä, vastaukset olivat, ettei niitä enää järjestetä. Paikalliset toimijat puolestaan valittivat, ettei kokouksiin ja tiedotustilaisuuksiin juurikaan osallistuta. Mikähän on se toimiva keskitie? Myös Päälystölehti vastaa tiedonjanoon. Luottamusmiesryhmä kartoitti henkilöedustajiemme tiedonlähteiden arvosanat

kesän aikana ja lehti sai arvion 4,34 viisiporaisella asteikolla. Edelle nousivat vain liiton omat koulutustilaisuudet. Lehden ilmestymisaikataulu ei valitettavasti mahdollista nopeata tiedottamista, se hoidetaan jäsenosion ja yhdistysten sähköpostin kautta.

Samaisessa kyselyssä paikallistason toimijat, erityisesti useat yhteistoimintaelinten jäsenet, valittivat kokousaineiston saamista etukäteen. Kokouksen alussa eteen annetaan paksu nip-pu paperia ja pyydetään kommentteja. Einäin. Yhteistoiminnan tarkoituksenmukainen henkilöstön kuuleminen tulee toteuttaa antamalla siihen tosiasiallinen mahdollisuus.

Myös liiton toimistolla on ollut tiedonjanoa. Aiemmin käytössä ollut Halnet-yhteys lopetti toimintansa alkukesästä. Yhteyden

puuttuminen on vaikeuttanut huomattavasti esimerkiksi tehtäväkuvausten tarkastelua. Saamamme tiedon mukaan tämä ongelma on kuitenkin ratkeamassa lähiaikoina. Samaa tiedonkulun paranemista toivon niin yksittäisille jäsenille kuin paikallisille toimijoillemme.

Kainuun rajapäälystö juhlaristeilyllä

Kainuun Rajapäälystö ry järjesti 90-vuotisjuhlan merkeissä jäsenille ja evp-jäsenille (avec) risteilyn Tallinnaan toukokuussa. Reissulle lähti yhteensä 45 osallistujaa,

mikä takasi mukavan matkatunnelman. Tallinnassa tutustuttiin nähtävyyksiin ja pidettiin yhdistyksen vuosikokous.

Rajapäälystön reissulaiset Tallinnan tv-tornin juurella.

Liikunnan riemua ja ohjeita monella saralla

Tekstit: Mika Räisänen

Kuva: Samuli Vahteristo

Tätä lehteä lukiessanne ovat vuoden viimeiset Päälystöliiton viralliset mestaruuskilpailut jo kilpailtu – viimeisimpinä ampumamestaruuskilpailut. Urheilujohtajan ominaisuudessa lasken yleismestaruuspisteet, ja voittajayhdistys palkitaan edustajakokouksessa. Ampumamestaruuskilpailujen yhteydessä on jaettu merkittävä määrä kilpailu- ja valmennuspatruunoita, jotka ovat tarkoitettu henkilökohtaiseen valmentautumiseen. Patruunoita ei saa luovuttaa, vastikkeetta, kolmannelle osapuolelle. Väärinkäytökseen ei ole varaa kunkin henkilökohtaisen ja ammattikuntamme kunnian ja maineenhallinnan vuoksi.

Päälystöliiton urheilu- ja kilpailutoiminnan ohjesääntö on uudistunut

Liiton hallitus on hyväksynyt ohjeen kokouksessaan 20.3.2015. Säännöt löytyvät liiton internet-sivuilta osoitteesta <http://www.paallystoliitto.fi/jasensivut/jasenpalvelut/arkisto/urheilutoiminta/>. Ohjesääntöön kuuluvat urheilujohtajan tehtäväluettelon lisäksi Päälystöliiton mestaruuskilpailujen säännöt. Ehkä oleellisin muutos aiempiin sääntöihin on se, että epävirallisia mestaruuskilpailuja eikä lajeja ole etukäteen nimetty. Uudet lajit ja harrastajat ovat tervetulleita liiton kilpailutoimintaan. Edellisessä lehdessä esittelemäni frisbeegolf on yksi harrastajamäärältään kasvava laji, mikä olisi yksi mahdollinen mestaruuskilpailulaji, mikäli järjestävä yhdistys löytyisi. Jäsenyhdistykset voivat tehdä urheilujohtajalle esityksiä mestaruuskilpailujen järjestämisestä. Liiton hallitus hyväksyy urheilujohtajan esityksestä epävirallisten mestaruuskilpailujen järjestämisen ja mestaruuskilpailun arvon. Epävirallisissakin mestaruuskilpailuissa kilpaillaan Päälystöliiton mestaruuksista. Sääntömuutoksella pyritään kannustamaan ja aktivoimaan uusien lajien harrastajia sekä jäsenyhdistyksiä ei niin vakavamieliseen kilpailu- ja yhdistystoimintaan.

Golfmestaruudet on ratkottu

Päälystöliiton golf-mestaruuskilpailut kilpailtiin 8.8. Wanajan päälystöyhdistyksen isännöimänä. Kilpailukeskuksena toimi Aulanko Golf Oy:n luonnonkaunis, vuonna 2006 valmistunut Eversti-kenttä. Kilpailuun ilmoittautui 23 kilpailijaa, joista paikalle saapui 19. Kilpailut jaettiin A- ja B-sarjaa tasoituksen mukaisesti. A-sarjassa pelattiin tasoituksellinen lyöntipeli ja B-sarja pelattiin pistebogey-kilpailuna. **Teemu Pulkkinen** Wanajan päälystöyhdistyksistä pelasi tasoitukseen (18) nähden erinomaista golfia voittaen A-sarjan näytöstyyliin tuloksella 67 nettolyöntiä. Toiseksi A-sarjassa sijoittui Lappeenrannan päälystöyhdistyksen **Antti-Pekka Kaarna** (-2) tuloksella 75 nettolyöntiä. A-sarjan kolmas oli niin ikään Lappeenrannan päälystöyhdistyksen **Vesa Tirkkonen** (11) tuloksella 78 nettolyöntiä. B-sarjan voitti Utin päälystöyhdistyksen **Jouni Alenius** tuloksella 38 pistebogey pistettä. Kilpailun täydelliset tulokset löytyvät liiton internet-sivuilta osoitteesta <http://www.paallystoliitto.fi/jasensivut/jasenpalvelut/urheilutoiminta/tulokset/tulokset-2015/> Kiitos Wanajan päälystöyhdistykselle ja kilpailun puuhamiehelle **Ari Pakariselle** erinomaisesti järjestetyistä kilpailuista. Ensi vuonna kilpaillaan taas, jossakin muodossa.

Voittajien on helppo kokea liikunnan riemua. Lyöntipelisarjan vei nimiinsä **Teemu Pulkkinen** Wanajan päälystöyhdistyksistä (oik). Pistebogey-sarjan voitti Utin päälystöyhdistyksen **Jouni Alenius**.

Tervetuloa Biljardin ”kerho-otteluun”

Kymin kerho toimii isäntänä ja järjestää Päälystöliiton jäsenyhdistysten välisen Biljardin ”kerho-ottelun” 10.10. Kuusankoskella. Osallistumisoikeus on Päälystöliitto ry:n jäsenyhdistyksillä. Osallistujien tulee olla em. jäsenyhdistysten jäseniä. Tapahtuma alkaa 10.10. klo 9 kapteenien kokouksella. Itse ottelut alkavat klo 9.30 tai kapteenien kokouksen venyessä sen loputtua. Osanottomaksu on 30 €/henkilö ja 30 €/joukkue. Osanottomaksut maksetaan käteisellä paikan päällä ennen kapteenien kokouksen alkua. Ilmoittautumiset torstai 1.10. kuluessa Jukka Nojoselle, 040 723 1098 tai sähköpostilla osoitteeseen jukka.nojonen@kymp.net. Ilmoittautumisesta on ilmentävä Päälystöliitto ry:n varsinaisten jäsenten lukumäärä. Kilpailupaikan osoite on Patosillantie 1, 45700 Kuusankoski.

Meidän loma Kivitipussa

Teksti: Juha, Sinikka ja Juho Saarela

Pääsimme Päälystön Naisten Liiton kautta järjestetyille perhelomalle Kivitipussa heinäkuun lopulla. Lomaa voisi kuvailla lyhyesti seuraavasti: ruokailu, ruokailu, ruokailu ja iltapala. Kirjautumisen jälkeen suuntasimme hotellihuoneeseen huomataksemme, että meidät kaikki eli isä, äiti ja 16-vuotias teinipoika oli sijoitettu samaan pieneen lisävuoteella varustettuun kämppään. No, sopu sijaa antaa, mutta vanhempien keskinäiselle rentoutumiselle ei jäänyt sijaa, jos tiedätte, mitä tarkoitan – tästä pitkä miinus järjestykselle. Ohjelmaa oli suunniteltu harvakseltaan joka päivälle. Ohjelma painottui lapsille ja lapsiperheille, mutta oli toki ohjelmaa nuorille ja aikuisille. Pari luentoakin oli järjestetty, ja

niissä käsiteltiin hyvinvointia ja arjen jaksamista. Osallistujia luennoilla oli vain melko vähän. Itse olisin kaivannut ohjattua liikuntaa joka päivälle. Yhtenä päivänä oli sauvakävely ja ohjattu kuntosali peräperää, mutta toisena päivänä ei ollut mitään. Muutoin loma oli pääasiassa melko oma-toiminen, sai todellakin levätä ja rentoutua, meillä kun ei ollut edes pieniä lapsia paimennettavana. Siksi mieleenpainuvimpana tahtoi jäädä tuo ruokailu. Seuraavaan ruokailuun mentiin lähes täysillä vatsailla. Puitteet olivat Kivitipussa aivan mahtavat, ympäristö upea järvineen, peltoineen ja golfkenttineen. Ruoka oli monipuolista ja erikoisruokavaliot oli huomioitu hyvin, ainakin meidän kohdalla. Loma oli meidän perheen kohdalla oikein hyvin onnistunut.

Mukavaa tekemistä

Teksti: Kirsi Risku

Pitkän kesätyömältä tuntuneen kesän päätteeksi oli ihana päästä lomalle Kivitippuun muiden perheiden kanssa. Loma on lomaa säästä riippumatta etenkin silloin, kun pääsee valmiiseen pöytään syömään toisten tekemään hyvää ruokaa ja illalla voi sujahtaa puhtaisiin valkeisiin muiden petaamiin lakanoihin. Ja parasta melkein oli, kun vapaa-ajan ohjaaja sanoi tervetuloilaisuudessa, että lomalla saa itse valita, osallistuuko tilaisuuksiin vai ei. Loma oli tänä vuonna täysihoidolla. Saimme syödä seisovassa pöydässä aamupalan, lounaan, päivällisen ja iltapalan. Keittolounaiden runsas salaattipöytä ja iltapala saivatkin paljon kiitosta kaikilta lomalaisilta. Ohjelmaa oli järjestetty joka

Kesäpäivät Kuopiossa

Teksti ja kuva: Markku Virtanen

päivälle eri-ikäiset huomioiden. Oli askartelua, pelihetkeä, kotaretkeä, vesipeuhua ja luentoja. Omatoimisesti pääsi harrastamaan uimista, sauvakävelyä, biljardia, seinäkiipeilyä sekä retkeilyä lähikunnissa ja kaupungeissa. Alahärmän Power Parkissa ainakin muutama perhe kävi. Lähitienoon kirpputoritkin joku kiersi.

Uskon, että kaikki lomalle päässeet viisi perhettä ympäri Suomen olivat tyytyväisiä lomaan. Joku tapasi vanhan kurssikaverinsa pitkstä aikaa ja toiset näkivät tuttuja kasvoja parin vuoden takaiselta lomalta. Ilmaan jäi loman loppuessa haave nähdä taas parin vuoden päästä loman merkeissä jossain päin Suomea.

Perhelomalle Lappajärvelle

Päällystön Naisten Liitto järjestää yhdessä Maaseudun Terveys- ja Lomahuollon kanssa Raha-auto-maattiyhdistyksen tukemia Perhelomia. Perhelomalle voivat hakea niin Päällystön Naisten Liitto ry:n kuin Päällystöliitto ry:n jäsenet perheineen. Vuotuinen lomakiintiö on ollut kymmenen perhettä. Lomakohde on vaihdellut vuosittain. Tänä vuonna loma järjestettiin Kivitipussa Lappajärvellä. Valitettavasti hakijoita oli vähän eikä kaikille hakijoille myöskään lomaa voitu syystä tai toisesta myöntää. Niinpä tämänvuotiselle lomalle hyväksytyt olivat lomalla yhdessä Maaseudun Terveys- ja Lomahuollon avoimen Perheloman osallistujien kanssa. Jotta ns. "Meidän lomalle" osallistuneet tuntisivat toisensa, kävivät Päällystön Naisten Liitto ry:n edustajat **Minna Paukun** johdolla tervehdimässä lomanviettäjiä ja järjestivät heille mukavan iltapäivähetken.

Varsin sateisen kesän jälkeen oli ilo kokoontua elokuun puolivälissä Kuopiossa. Vaikka Savoon saavuttaessa siirtyy vastuu kuulijalle, olivat savolaiset isäntämme järjestäneet sään erittäin kesäiseksi. Me pitkämatkalaiset saavuimme Iso-Valkeiseen jo perjantaina, ollaksemme valmiina ottamaan vastaan lähes sata osallistujaa. Lauantaiamuna huomasin oitis, että tälle tapahtumalle oli selvä tilaus. Oli hienoa seurata, miten vanhat palveluskaverit olivat innoissaan tavatessaan toisensa. Joissain tapauksissa oli edellisestä kerrasta kulunut jo tovi. Puoleenpäivään mennessä oli porukkamme koossa. Lounaan nautittuamme lähdimme Kallavedelle risteilylle. **Seppo Aalto** oli järjestänyt meille linja-autot siirtymiseen sekä risteilyaluksen. Puheensorina kuului niin kansi- kuin sisätiloissa. Parin tunnin risteily kului nopeasti etenkin, kun kaiuttimista kuului savoa viäntävän **Heikki Kinnusen** ääni. Tarjoiluakin tuntui pelaavan. Palatessamme hotellille saimme kuulla vielä kuljettajan pitämän lyhyen oppimäärän Kuopiosta. Sujuvaa saunailua, vaikka taisi olla täysin extempore esitys.

Päivä oli hikinen eikä sää juurikaan viilentynyt iltaa kohti. Illallisella palkittiin yhdis-

tyksemme edellinen puheenjohtaja **Pertti Heikkilä** yhdistyksen standaarilla, ja Pertin vaimolle **Marjalle** annettiin kukat kiitokseksi miehensä lainasta yhdistystoimintaan. Illallinen huipentui **Ville Huuskosen** esittämän mottimestari, kenraali Raappanan saapumiseen tilaisuuteen. Ville esitti kaksi monologia. Esitys tuntui vaikuttavan yleisöön halutulla tavalla. Ville on Karjalan lennostosta eläkkeelle jäänyt opistoupseeri. Harrastuksenaan hän osallistuu näyttelijänä Möhkön kesäteatteritoimintaan. Illallinen päättyi levytansseihin baarin puolella. Sunnuntaina kokoonnuimme vielä kuuntelemaan esitelmää Karjalan lennostosta. Esitelmän piti kapteeni **Samuli Kotimäki**. Taas kerran saimme päivitystä, missä tänä päivänä mennään Puolustusvoimissa ja etenkin Ilmavoimissa. Muiden lähtiessä luovuttamaan huoneitaan jäi Peruskurssi 25 vielä pitämään kokousta. Onneksi tälläkin kertaa saimme mahdollistaa kurssipaamisen päivien aikana. Tähän samaan pyrimme vastakin ja toivomme, että tapaamisten järjestäjät olisivat jo alkuvaiheessa yhteydessä tapahtuman suunnittelemissi.

Yksi kesäpäivien kohokohdista oli risteily Kallavedellä.

Nauti lomastasi - varaa ja viihdy

Koli (Hiisiranta)

- viikko 240 €, sesonki 300 €
- viikonloppu 120 €, vrk 60 €
(sesonkiviikot 1, 8 – 12, 52)

Vierumäki (Rauhalinna)

- viikko 305 €, sesonki 355 €
- viikonloppu 150 €, vrk 75 €
(sesonkiviikot 23 – 32)

Helsingin asunnot

Runeberginkatu 65 (yksiö) 35 €/vrk
Runeberginkatu 48 (kaksio) 60 €/vrk

Saariselkä (Markovilla)

- viikko 240 €, sesonki 300 €
- viikonloppu 120 €, vrk 60 €
(sesonkiviikot 1,8 – 17,36 – 38,52)

Upseeriliiton mökit

Vierumäki

Upseeriliiton mökit ovat käytettävissä myös ns. äkkilähtöperiaatteella.

(Varaus 4 vko ennen) Mökkien varaukset Päivi Schroderus, puh. (09) 6689 4014 tai schroderus@upseeriliitto.fi
www.upseeriliitto.fi

Varaukset:

Netissä jäsensivujen kautta.
Anja Mustajoki 040 301 9290
tai sähköpostilla
toimisto@paallystoliitto.fi
www.paallystoliitto.fi

Liiton lomakohteiden vapaat vuorot näkyvät liiton kotisivuilla.